

ΤΟΜΟΣ Β'. ΟΕΦΟΡΑΗ
ΕΙΜΑΙ ΑΝΑΞ ΤΩΝ Α-
ΧΤΕΡΩΝ, ΚΑΛΩΣΤΗΝΣ
ΣΤΕΜΜΑ ΦΕΡΩΝ. ΔΡΩ
ΩΣ ΚΑΙΣΑΡ ΚΡΙΝ' ΩΣ
ΠΛΑΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥΤΧΡΙ
ΣΤΟΥ ΣΥΜΠΡΑΤΤΩΝ.

Ἐρευνα

ΤΕΥΧΟΣ Θ'. ΙΑΝΟΥΑΡ.
ΠΑΣ' ΑΦΙΛΑΥΤΟΣ ΕΝ-
ΕΡΓΕΙΑ ΕΙΝΕ ΔΡΑΣΙΣ
ΤΠΕΡ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟ-
ΤΗΤΟΣ. ΠΑΣ' ΑΝΕΠΙ-
ΔΕΙΚΤΟΣ ΚΑΛΩΣΤΗΝΗ
ΕΙΝΕ ΠΑΡΑΞΗΜΟΝ.

Σύγγραμμα τριμηνιαίως ἐκδιδόμενον ὑπὸ Πλάτωνος Ε. Δρακούλη.

5 ΔΡΑΧΜΑΙ ΚΑΤ' ΕΤΟΣ.]

Oxford, 1906.

[ΚΑΤ' ΕΤΟΣ ΔΡΑΧΜΑΙ 5.]

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

21 Δεκεμβρίου.

Ὅλαι αἱ ἐνδείξεις ὑπάρχουσι ὅτι τὸ ἔτος εἰς ὃ εἰσερχόμεθα ἔσται ἀξιωματικώτερον εἰς ῥιζικάς μεταβολάς, κοινωνικὰς καὶ πολιτικάς, πανταχοῦ γῆς. Ὁ ῥωστικὸς κολοσσὸς πίπτει. Μόνον αὐτὸ τὸ γεγονός εἶνε προφητεία κολοσσιαίων μεταμορφώσεων ἐν πάσῃ χώρῃ. Καὶ εἶνε προσέτι τρομερὸν νοσητέημα πρὸς τοὺς πολιτευομένους τοῦ κόσμου, τοὺς ἀσμενίζομένους νὰ παίξωσι τὰς τύχας τῶν λαῶν.

Πολύτιμον φίλην ἔχασεν ἡ ΕΡΕΥΝΑ διὰ τοῦ αἰφνιδίου καὶ πρόωρου θανάτου τῆς συνεργάτιδος ἡμῶν Lady Florence Dixie. Ἦτο γυνὴ μεγάλης διαπρεπείας καὶ πλήρης ζήλου ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἐστρεφε μεγάλας ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον τοῦ ἑλληνισμοῦ ὡς κοσμοσωτῆρας δυνάμεως, καὶ ἐθεώρει τὴν ΕΡΕΥΝΑΝ ὡς τὸ ἀρμόδιον μέσον πρὸς διαμόρφωσιν ἑλληνικοῦ ἤθους τιμῶντος τὴν λέξιν ἑλλην ὡς τὸν ἐκλαμπρότατον τῶν τίτλων. Πλείονας λεπτομερείας περὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς ἐξόχου ἀγγλίδος περιέχει ὁ πρῶτος τόμος τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἐν σελίδι 162. Ἡ ἄκρα ἀφιλαυτία τῆς τὴν ᾤθησεν εἰς ἀμέλειαν τῆς ὑγείας τῆς, δυστυχῶς δὲ ἔπαθε καὶ πῶσιν ἀπὸ τοῦ ἵππου τῆς τελευταίως, τῶν συνεπειῶν τῆς ὁποίας δὲν κατάρθωσε νὰ κατισχύσῃ. Πρὸ ἐτῶν ἦτο διάσημος ἐν τῷ κόσμῳ τῆς ἀγγλικῆς θηρεσίας. Ἀλλὰ συναισθανθεῖσα τὸ βάρβαρον τῆς διασκεδάσεως ταύτης ἐστράφη ὀλοψύχως ἐναντίον αὐτῆς. Ἐγραψε πολλὰ βιβλία κατὰ τοῦ κυνηγίου. Προσέτι ἐγκατέλειψε τὴν κρεοφαγίαν ὡς ἀπάνθρωπον. Νεαρῶτάτη ἔτι εἶχεν ἐξερευνησῆαι τὴν Παταγονίαν καὶ ἔγραψε σύγγραμμα ἀποτελοῦν ἤδη ἐπιστημονικὴν αὐθεντίαν. Βραδύτερον, εἰκοσιπενταετῆς ἔτι οὖσα, μετέβη εἰς τὸν βοερικὸν πόλεμον τοῦ 1881, ὡς στρατιωτικὸς ἀνταποκριτῆς τοῦ "Ἐσθινῶν Ταχυδρόμου." Ἡ Λαίδη Φλωρεντία ἦτο ὁ προστάτης ἄγγελος τῶν καταδυναστευομένων λαῶν. Ὑπεραμυνθεῖσα τοῦ βασιλέως τῶν Ζουλοῦ, τοσαύτην ἐξήσκησεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς δημοσίας γνώμης, ὥστε ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Σετιβάγιον νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν ἠττηθείσαν πατρίδα του.

"Ἰουλιανὸς ὁ Ἀποστάτης" ὑπὸ Γαετάνου Νέγρη. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ εἰς τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ τῆς Δουκίσσης Ἀίττα-Βισκόντη-Ἀρέζε. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐσχάτως ἐκδοθὲν ἐν Λονδίῳ ὑπὸ τοῦ Fisher Unwin ἐλάβομεν λίαν ἀργὰ ἢ ὥστε νὰ παράσχωμεν πλήρη βιβλιοκρισίαν αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι τεύχει τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ. Εἶνε δίτομον τὸ σύγγραμμα καὶ ἀποτελεῖ ἕξοχον εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ. Ἡ μετάφρασις εἶνε θαυμασία καὶ ἐλέγχει σπανίαν λογοτεχνικὴν δεξιότητα τῆς Δουκίσσης, ἣτις προδήλως χειρίζεται ἀμφοτέρως τὰς γλώσσας ὡς μητρικάς τῆς, καὶ μετὰ ζηλευτῆς ἐπιμελείας καὶ ὑπομονῆς. Φαίνεται τρέφουσα πρὸς τὸ θέμα ἰδιάζουσαν στοργήν, καὶ ὄντως τὸ θέμα εἶνε ἔμπλεον ἐνδιαφέροντος, καὶ τὸ πραγματεύεται ὁ συγγραφεὺς ἐμβριθῶς καὶ ἐπιστημονικῶς. Ὁ αἶων τοῦ Ἰουλιανοῦ εἶνε ζωτικωτάτης σπου-

δαίτητος διὰ τὸν σπουδαστὴν τῶν πηγῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ "Ἀποστάτης" ἦτο 32 ἐτῶν ὅταν ἀπέθανε καὶ εἶχε διδαχθῆ νειρώτατος ἔτι τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν. Εἶτα αἱ περιστάσεις συνώμοσαν νὰ τὸν φέρουσι εἰς συνάφειαν μετὰ τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια ἐν Ἀθήναις, καὶ νὰ τὸν θέσουν εἰς περιβάλλον παριστῶν τὸν Χριστιανισμὸν ὑπὸ χειρίστην ὄψιν. Ὁ Ἰουλιανὸς εὐρέθη ὑπὸ τὸ μειονέκτημα νὰ παρανοήσῃ τὸν τε Χριστιανισμὸν καὶ τὸν Ἑλληνισμὸν. Ὁ πρόωρος θάνατος αὐτοῦ ἐπομένως ἦτο δυστύχημα, διότι ὁ ἀνὴρ ἦτο ἐρευνητικῆς ἰδιοσυγκρασίας καὶ πλήρης ζήλου. Ἴσως ἡ μεσαιωνικὴ ὀπισθοδρομία εἰς τὸ σκότος δὲν θὰ ἐπῆρχετο, εἴαν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς μὴ ἀπέθνησκε τόσῳ νέος, διότι θὰ ἐλάμβανε καιρὸν νὰ σταθμίσῃ τὰς συλλήψεις του ὑγιῶς, καὶ εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι εἶχε ζωηρὰν τὴν συναίσθησιν περὶ τῆς εὐθύνης αὐτοῦ ὡς αὐτοκράτορος. Ἴσως ἐὰν ἔζη ἄλλα τριάκοντα ἔτη ἀκόμη, ἡ Ἀνθρωπότης σήμερον θὰ ἐνεπνέετο ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ μόνου Χριστιανισμοῦ εἰς ὃν ἠτένιζεν ὁ Ναζωραῖος.

Πλήρης ἐνδιαφέροντος ἦτο τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον τὸ συγκροτηθὲν ἐν Λονδίῳ Συνέδριον τῶν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη γεγυῶτων. Πάντες οἱ νεαροὶ οὗτοι πρεσβῦται συνῆλθον ἵνα δείξωσι τὸ σφρίγγος των καὶ μαρτυρήσωσι περὶ τῶν λαμπρῶν ἀποτελεσμάτων ἅτινα ἔχει ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τοῦ κρείατος. Τινὲς ἐξ αὐτῶν βεβαιούσιν ὅτι ἦσαν γέροντες πρὸ τριακονταετίας ὅτε ἐγκατέλειψαν τὸ κρείας καὶ εἶνε νέοι ἤδη ὑπερβάντες τὸ ὀγδοηκοστόν. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν ὁ διάσημος ἑλλημιστῆς Μαῖορ καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Κανταβρυγίας, καὶ ὁ ἰατρὸς Ἰωσήφ Βάλλας ὀγδοήκοντα τεσσάρων ἐτῶν. Ὁ περιώνυμος κοινωνιολόγος καὶ γεωπόνος Σάνδερς ἐνενήκοντα ἐνὸς ἐτῶν, ὁ Πίτμαν συνεργάτης τοῦ ἐπίσης φυτοφάγου ἀδελφοῦ του Πίτμαν τοῦ ἐφευρετοῦ τῆς Στενογραφίας. Πάντες εἰσὶν ἀκμαῖοι καὶ προσδοκῶσι μακρὸν βίον. Τὰ θέματα περὶ ὧν ἐγένοντο συζητήσεις περιεστράφησαν ὅλα εἰς τὸ σκόπιμον καὶ σοφὸν τῆς ἀναιμάκτου διαίτης.

Εἰς ὅσα εἶπομεν τὸν Ὀκτώβριον περὶ τῆς ἀνάγκης ἣν ἔχει τὸ ἔργον μας νὰ ὑποστηρίχῃ χρηματικῶς ἵνα μὴ σταματήσῃ, ἐλάβομεν μέγαν ἀριθμὸν ἀπαντήσεων. Οἱ γράφοντες μᾶς καθικετεύουσι νὰ ἐμμελῶμεν. Ἐπεθυμοῦμεν ὅμως ἵνα οἱ οὕτω αἰσθανόμενοι οὐσιοποιῶσι τὸ αἰσθημὰ των εἰς μορφήν τρέχοντος νομίσματος, διότι αὐτὸ εἶνε τὸ μόνον ἐπιχείρημα ὅπερ ἐννοεῖ ὁ τυπογράφος μας. Ἐν τούτοις ἔνοι πρᾶγματι συνώδυσαν τὴν ἔκφρασίν των διὰ χρηματικῆς εἰσφορᾶς. Καὶ ὁ μὲν κ. Κ. Σταθάτος ἐκ Βραΐλας, ὁ καὶ ἄλλοτε ἐμβάσας ἡμῖν 125 φράγκα, μᾶς ἐμβάζει ἤδη ἄλλα τόσα, γράφων πολλὰς διαβεβαιώσεις ἐκτιμήσεως καὶ προσθέτων ὅτι ἐλπίζει καὶ ἄλλοι ἄρκετοὶ νὰ ἐνεργήσωσι ὡς αὐτός, ἵνα ἡ ΕΡΕΥΝΑ γίνῃ μηνιαῖον περιοδικόν. Μετ' αὐτὸν ὁ ὁμογενὴς τοῦ Λονδίνου κ. Ν. Μπέλλας ἐπιστέλλει ἡμῖν ἐξάισιον γράμμα ὅπερ ἀδυνατοῦμεν δυστυχῶς νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν τῷ παρόντι τεύχει, καὶ συνοδεύει αὐτὸ μετὰ τὴν προσφορὰν 125 φράγκων ἐκ μέρους ἑαυτοῦ,

καὶ ἄλλων τύπων ἐκ μέρους τῆς κυρίας Μπέλλα. Ἐξίσου ἐνθέρμους ἐκδηλώσεις ἐλάβομεν προφορικὰς ἐν Λονδίῳ παρὰ τοῦ ὁμογενοῦς κυρίου Θ. Βουρλούμη ὑποσχεθέντος ἴσην εἰσφορὰν καὶ προσέτι παρὰ τοῦ ὁμογενοῦς κ. Π. Κοτρώνη ὁμοιον ποσὸν ἀναγγεῖλαις. Εὐελπιστοῦμεν ὅτι οἱ εὐγενεῖς οἱ τοὶ φίλοι τοῦ ἔργου μας θὰ εὐρωπι μιμητὰς, καὶ θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἵνα πρὸ τοῦ ἔαρος φθίσωσιν εἰς χεῖρας μας τὰ ἀναγκαῖα χρηματικὰ μέσα ὥπως προβῶμεν ἐγκαίρως εἰς διαβήματα ἀφορώντα τὸ μνησίον τῆς ἐκδόσεως καὶ ὥπως ἐξασφαλίσωμεν ἀνεπιτέραν τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ὑπάτης σπουδαιότητος ἔργου τούτου δι' ὃ ἡμεῖς ἐξ ἰδίων ἐδαπανήσαμεν ἤδη μέγα κεφάλαιον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀνανεώσεις τῶν ἐγγραφῶν διὰ τὸ 1906 καθικετεύομεν τοὺς συνδρομητὰς καὶ ὑποστηρικτὰς μας νὰ μὴ ἀναβάλωσι πῶς ἄλλὰ νὰ σπεύσωσι. Δὲν ἔχουσιν ἰδέαν τῶν δυσχερειῶν ἃς δημιουργοῦσιν ἡμῖν ἀναβάλλοντες. Μία ἐξ αἰτίων εἶνε ἡ διαπύση εἰς ἡμᾶς ἐξαναγκάζει ἢ ἀναβολὴ διότι καθίσταται ἐπιβάνακες νὰ τυπώωμεν καὶ στέλλωμεν ταχυδρομικῶς ὑπομνήσεις πρὸς ἀνανεώσιν, εἶνε δὲ περιττὸν νὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι ἡ ἐκτύπωσις ὑπομνήσεων καὶ τὰ ταχυδρομικὰ ἀποτελοῦσι μεγάλην δαπάνην. Ταύτης, καὶ πολλῆς ἄλλης ἀνωμαλίας, θὰ μᾶς ἀπήλλασσον οἱ ἀνανεοῦντες ἄνευ ἀναβολῆς, συνδρομηταί, ὑποστηρικταί καὶ ἰδρυταί.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς προσακλήσεως τοῦ διευθυντοῦ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ, εἰς τὸ γέφυμα τοῦ Λάρδου Δημάρχου καὶ τῆς συναντήσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου, πολλαὶ ἀγγλικά ἐφημερίδες ἔγραψαν εὐφρόνως περὶ ἡμῶν, εἰδικώτερον δὲ περὶ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἔγραψαν τὸ Daily News, Daily Telegraph, καὶ τὸ Westminster Gazette, πρὸς ἃς ἐκφράζομεν ἐγκαρδίως εὐχαριστίας. Ἐπίσης εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν αὐτὴν μνησίαν τὸ Ἄστυ, τὸ Νέον Ἄστυ, τὴν Πρόοδον (Κων/λεως) τὸν Τύπον (Βόλου) καὶ τὸν Ἀστέρρα (Σικάγου).

Κατ' ἀνάγκην ἀναβάλλεται εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος, ἡ δημοσίευσις τοῦ δευτέρου ἀρθροῦ μας περὶ Ἀνωτέρας φιλίας.

Ἐν Λονδίῳ ὁ διευθυντὴς τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἠγόρευσε τῇ 15 Δεκεμβρίου ἐνώπιον ὁμηγύρεως ὁμογενοῦν, παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Λαμπιλέτ, τελειῶντος τὴν δεκάτην ἐπέτειον τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ καλλιτεχνικοῦ σταδίου του, καὶ ἐπιθυμοῦντος νὰ δόσῃ ἡμῖν τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ὥπως ἀναπτύξωμεν τὰς ἀρχὰς μας δι' ἃς ὁ διακεκριμένος μουσουργὸς τρέφει μεγάλην ἐκτίμησιν. Ἐπράξαμεν τοῦτο εὐφροσύνως καὶ ἠτυχήσαμεν νὰ ἀφυσπνίσωμεν ἐνδιαφέρον ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀκροατῶν ὡν μέγα μέρος ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑλληνίδας. Δυσπόμεθα μὴ ἔχοντες χῶρον ἵνα δημοσιεύσωμεν ὡδε τὴν ἀγόρευσιν. Ἐν συνόψει διευτυπώσαμεν τὴν ἰδέαν μας ὡς ἀφορᾷ εἰς τὴν διαμόρφωσιν ἑλληνικοῦ ἦθους, διακρίνοντος τὸ ἑλληνικὸν γένος, καὶ ἱκανοῦ νὰ ἀνυψώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς ὀρίζοντας εὐγενεστέρους, συνεχίζον τὴν μεγάλην ἀποστολὴν του—ἀποστολὴν ἣν διέκοψαν περιπέται αἰώνων. Ἴνα πράξῃ τοῦτο πρέπει νὰ ἀνάψῃ ἀπαξ ἔτι διὰ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου πυρὸς ὅπερ ἐθέρμαινε τὴν ἑλληνικὴν φύσιν τὸ πάλαι, καὶ νὰ δεχθῇ τὴν κλειδα ἣν τῷ προσφέρει ἡ ΕΡΕΥΝΑ. Οὕτω τὸ γένος μας θὰ δράξῃ τὴν λαμπάδα τῆς προόδου καὶ θὰ τὴν διαβιβάζῃ εἰς τὰς μελλούσας γενεάς. Εἰς τὴν δρᾶσιν ταύτην ἔγκειται τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον οἰουδήποτε ἔθνους. Ὅτι εἴπομεν εἰς τὸν βασιλέα εἴπομεν καὶ εἰς τὰς ἑλληνίδας τοῦ Λονδίνου, καὶ ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν ὠμίλησαμεν ἐπὶ ματαίῳ. Ἡμέραν τινα οἱ λόγοι μας θὰ φέρωσι τὸν καρπὸν των.

Τὸ πρῶτον ταχυδρομείον τῆς ἐπιούσης (16 Δεκεμβρίου) μᾶς ἔφερε τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν δι' ἣν εἴμεθα λίαν ὑπόχρεοι.

“Κύριε Δρακούλη, λαμβάνετε ἐγκλειστῶς ἀγγλικὸν χαρτονομίσμα 5 λιρῶν. Ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἔλθῃ ὡς πρῶτον πρῶτον ἀποτέλεσμα τοῦ ἀποφωτοῦ λόγου σας εἰς τὸ Queen's Gate Hall, τὸν ὅποιον ἠκολούθησα μὲ βαθύτατον ἐνδιαφέρον. Εἶμαι κατασυγκινημένη διὰ τὴν ἠρωισμόν με τὴν ὁποίαν προσπαθεῖτε νὰ ἀφυσπνίσῃτε τὸ ληθαργοῦν γένος μας, ὅπου κινδυνεύει νὰ ταφῇ ὑπὸ τὴν ψευδοπατριωτισμὸν του. Ὅπως, ὅπως τὸ εἶπετε, ἔχομεν ἀνάγκην ἑλληνικῶν ψυχῶν, ὅχι ἑλληνικῶν θεωρητικῶν.” Σᾶς ζητῶ συγγνώμην ὅτι ἀναγκάζομαι νὰ τηρήσω ἀνωσυμία. Εὐχομαι νὰ λάβετε ἱκανὰ χρήματα διὰ νὰ κάμνῃτε τὴν ΕΡΕΥΝΑ μνησίαν”.

Μᾶς γράφει εἰς ὑποστηρικτῆς τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ τὰ ἐπόμενα :

“Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ὀκτωβρίου ἀναγράφετε τὴν δωρεάν τοῦ κ. Ὁθωνος Σταβάτου πρὸς Ἰδρυσιν ναυτικῆς σχολῆς καὶ συμφωνῶ μαζύ σας ὅτι ὁ δωρητὴς εἶνε ἀξίως συγχαρητηρίων ἰδίως διότι δύναται νὰ ὑποθεθῇ ὅτι ἡ ΕΡΕΥΝΑ ἐπέδρασιν ἐπὶ τῶν διαθέσεων του διὰ τὰ τοιαῦτα. Μολοταῦτα ἐγὼ τὸν κρίνω περισσότερον ἀξίως συγχαρητηρίων διότι, ὡς βλέπω, εἶνε συνδρομητὴς τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ, παρὰ διότι ἰδρύει τὴν ναυτικὴν σχολὴν καὶ διατρέφω κρυφῶν ἐλπίδα ὅτι ἐὰν ἀφιέρωσιν διὰ τὴν ναυτικὴν σχολὴν ἐν ἑκατομμύριον, γρηγόρα θὰ ἀφιέρωσιν διὰ τὴν ΕΡΕΥΝΑ τὸ εἰκοστὸν τοῦ ποσοῦ τούτου. διότι τὸν θεωρῶ δευτεροκτὴ ἀρκετὰ ὥστε νὰ διδῇ ὅτι τὸ καλὸν τὸ ὅποιον θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ναυτικῆς σχολῆς δὲν θὰ εἶνε οὔτε τὸ ἑκατομμυριοστὸν τοῦ καλοῦ ὑπερ πρὸς ἄλλα νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν ΕΡΕΥΝΑ. Ἡ ναυτικὴ σχολὴ θὰ τοῦ στοιχίσῃ ἴσως ἄλλο ἐν ἑκατομμύριον τοῦλάχιστον. Ἡ ΕΡΕΥΝΑ, ἀπαξ ἀφιέρωσιν δι' αὐτὴν πενήτην χιλιάδας φράγκων, δὲν θὰ τοῦ στοιχίσῃ πλέον τίποτε περισσότερον τῆς ἐτησίως συνδρομῆς ἣν πληρώνει καὶ τώρα. Δισχίλια λίραι δι' αὐτὸν εἶνε ἐνδὲς μηνὸς εἰσόδημα καὶ θὰ ἦτο ἀπείρως εὐστοχώτερον νὰ δόσῃ τοῦτο εἰς τὴν ΕΡΕΥΝΑ παρὰ νὰ δόσῃ τὸ ἑβδομοῦν τῆς περιουσίας του διὰ ναυτικὴν σχολὴν ὅμοια τῆς ὁποίας δύναται νὰ προκύψωσι κατὰ δεκάδας ἀπαξ μισοβολήσῃ ἢ δημιουργικὴ διδαχὴ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ.”

Ὁ Ἀστὴρ τοῦ Σικάγου εἶνε λίαν εὐνοῦς ἡμῖν. Εἰς ἐν τῶν προσφάτων φύλλων του ἐδημοσίευσεν ἀρθρίδιον ὑπὲρ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ δι' ὃ τῷ εὐγνωμονοῦμεν ἄκρως. Μεταξὺ ἄλλων λέγει τὰ ἐξῆς.

Ἡ ΕΡΕΥΝΑ εἶνε μοναδικὸν φαινόμενον ἐν τῷ ἑλληνικῷ στερεώματι καὶ δὴ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μεγάλῃ Ἀγγλίᾳ. Ὁμιλεῖ μετὰ καταπληκτικῆς δυνάμεως ἐπὶ θεμάτων φιλοσοφικῶν, φιλολογικῶν, πολιτικῶν, ψυχολογικῶν, θεολογικῶν. Ἡ δυνάμις τῆς εἶνε ἡ δυνάμις ἣτις βασίζεται ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀληθείας. Ἐξαποστέλλει εἰς τὸ πανελλήνιον τοὺς θρηπτικωτάτους τῶν χιμῶν, οὗς φαίνεται συλλέγουσα, ἀπὸ τῶν εὐδοσμοτάτων ἀνθέων, δίκην ἀκαμάτου μελίσης, καὶ φαίνεται περὶ οὐδενὸς ἐν τῷ κόσμῳ φροντίζουσα ἐπέκεινα τοῦ λαμπροῦ τούτου ἔργου τῆς—τοῦ εὐγενεστάτου τῶν ἔργων—περὶ τοῦ ὁποίου ἀεχνῶς μοχθεῖ καὶ ἐνδελεχῶς διαλογίζεται. Καὶ ἀληθῶς τὰ θέματα τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν παντὸς τοῦ πολιτισμοῦ, παντὸς τοῦ φωτός. Εἰσὶν ἡ οὐσία τῆς εὐημερίας τῆς Ἀνθρωπότητος. Πῶς ἑλληνί πρίκει νὰ ἐναβρύνεται καλοῦμενος συνδρομητὴς τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ.

Ἡ Πρόοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔγραψε τελευταίως πολλὰ εὐμενῆ ἐν οἷς τὰ ἐπόμενα δι' ἃ τὴν εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως.

Ἐὰν, ὃ μὴ γένοιτο, ἀνακόψῃ τὴν ἐκδοσὴν τῆς ἡ ΕΡΕΥΝΑ, ἐλλείψει ἱκανοῦ ἀριθμοῦ συνδρομητῶν, θὰ ἦτο πολὺ θλιβερόν πρῶτον διότι θὰ ἐξέλειπε περιοδικὸν τηλικαύτης ἀξίας, καὶ δεύτερον διότι θὰ ἀπιδεικνύετο ὅτι δὲν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ διατηρήσωμεν ἐν διαφωτιστικὸν σύγγραμμα. Τὸ περιοδικὸν αὐτὸ ἀμιλλᾶται πρὸς τὰ ἀρίστα τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὑπερτερεῖ μάλιστα αὐτῶν ὑπὸ τινος ἐπίθετος. Γράφεται μετὰ θαυμαστῆς ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς. Ἡ ἐτησίαν συνδρομὴ του εἶνε μόνον εἰκοσιτρία γρόσια καὶ ὅμως δὲν ὑπάρχουν δέκα ἑκατοστάδες ἑλλήνων ἱκανῶν νὰ τὸ διατηρήσωσι διὰ τόσῳ μικρᾷ θυσίας. Συχνὰ σπαταλᾷ καθὲς ἐξ ἡμῶν 23 γρόσια ἀσκοπῶς, ἀλλὰ πτοεῖται νὰ τὰ διδῇ ἀπαξ τοῦ ἴτους, ἵνα ἀναγιγνώσκῃ ἐξαιτίας σελίδας, μορφούσας, ἐξευγενίζούσας καὶ πλουτιζούσας αὐτὸν δι' ὑγιᾶν γνώσεων καὶ γονίμων ἰδεῶν.

“Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΕΧΕΙ ΜΕΓΑΛΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ.”

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

Ναί, βασιλεῦ, “ὁ ἑλληνισμὸς ἔχει μεγάλην ἀποστολήν” ἀλλ’ ἀμφιβάλλω ἂν ὑπάρχουν ἑκατὸν ἑλληνας κατανοοῦντες τὴν σημασίαν τῆς φράσεως ταύτης. “Ὅταν χίλιοι μόνον ἑλληνας εἰσδύσωσιν εἰς τὸ νόημα αὐτῆς, ὁ ἑλληνισμὸς θὰ εἶνε ἐπὶ θύραις τῆς ἐκπληρώσεως τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του. Ἡ οἰκουμένη τότε θὰ τὸν ἀνεγνώριζεν ὡς ἀκαταμάχητον καὶ γοργὴν δύναμιν, ὄχι ἀπλῶς ἐν ταῖς ἰθρογραφίαις τῶν φιλελλήνων, ἀλλ’ ἐν μεγάλαις πράξεσιν δημιουργούσαις ἱστορίαν. Ὅπως ὅμως ἔχουσι νῦν τὰ πράγματα καὶ ὅπως ἀρκοῦμεθα νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ὅλοι τὴν (ἐφεξῆς βασιλικὴν) φράσιν ταύτην, χωρὶς νὰ ἐκτελώσι πολλοὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ὑπορρέον καθήκον, ἢ ἐκπλήρωσις τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τοῦ ἑλληνισμοῦ πόρρω ἀπέχει. Εἶθε νὰ λάβῃ νέαν τροπὴν ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι τῶν ἐλλήνων ἀφ’ ἧς ἡμέρας—τῆς 8/21 Νοεμβρίου—ἐντὸς τῆς ἐλληνικῆς ἐν Λονδίῳ πρεσβείας, μέσῳ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐλλήνων καὶ φιλελλήνων, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἐνθους ἀνεφώνησεν “ὁ ἑλληνισμὸς ἔχει μεγάλην ἀποστολήν.” Εἶθε πᾶς Ἕλληνας ἀνὰ τὴν οἰκουμένην νὰ αἰσθανθῇ βαθύτατα τὴν τρομερὰν εὐθύνην ἣν ἔχει, ἔστω καὶ ὁ ἀφανέστατος, ἅμα κατανοήσῃ τί σημαίνει ἡ φράσις “ὁ ἑλληνισμὸς ἔχει μεγάλην ἀποστολήν.” Εἰς τοῦτο ἀπὸ τοῦ πρώτου τεύχους τῆς ἡ ΕΡΕΥΝΑ ἀφιερῶναι πᾶσαν αὐτῆς προσπάθειαν, εἰς τὸ νὰ κατανοηθῇ ἢ ἐνδοτέρα σημασία τῆς εἰρημένης φράσεως καὶ τὸ ὅτι ὑπάρχουσιν ἑκατοντάδες ἐκτιμητῶν τοῦ ἔργου μας εἶνε ἀπόδειξις ὅτι βραδέως μὲν ἀλλὰ βεβαίως αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλλήνων τῶν ἐννοούντων τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἡ ΕΡΕΥΝΑ σεμνύεται ὅτι τὴν εἰρημένην βαρυσήμαντον φράσιν τοῦ βασιλέως τῶν ἐλλήνων, πρῶτος ὁ διευθυντῆς τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ ἐχειροκρότησεν ἰστάμενος ἀκριβῶς ἔναντι τοῦ βασιλέως ἀγορεύοντος εἰς ἀπόστασιν δύο βημάτων. Πρῶτος ὁ διευθυντῆς τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἔδωκε τὸ σύνθημα τῶν ἀνευφημιῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐλληνικῆς πρεσβείας, ἅμα ἐξῆλθον ἀπὸ τὰ βασιλικὰ χεῖλη αἱ ἱεραὶ αὐταὶ λέξεις “ὁ ἑλληνισμὸς ἔχει μεγάλην ἀποστολήν.” Ἡ τιμὴ ἣτις ἐγένετο εἰς τὴν ΕΡΕΥΝΑΝ δέον νὰ ἀναγραφῇ ἐνταῦθα μετὰ ὑπερηφανείας διότι ἀποτελεῖ τὴν πρώτην πανελληνίου ἀναγνώρισιν τοῦ ἕψους εἰς ὃ ἀτενίζει ὁ ἡμέτερος ἀγὼν περὶ μεταμορφώσεως τοῦ γένους. Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι πρώτην φοράν σχόντες τὴν τύχην νὰ γνωρίσωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν βασιλέα Γεώργιον ἐμορφώσαμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι τῶν ἐλλήνων ἀνάσσει σπάνιος ἀνὴρ. Εἶνε λανθάνων ὅτι δὲν εἴμεθα βασιλόφρονες, ἔπρεπε μᾶλλον νὰ εἶνε γνωστὸν ὅτι οὔτε εἴμεθα οὔτε δὲν εἴμεθα βασιλόφρονες. Συμφωνοῦμεν μετὰ τοῦ ἀγγλοῦ βουλευτοῦ John Burns ὅτι

“ὁ κίνδυνος τοῦ κόσμου σήμερον δὲν εἶνε ὁ μοναρχισμὸς, ἢ ἡ ὀλιγαρχία, ἢ ἡ δημοκρατία· ὁ κίνδυνος ὅστις ἀπειλεῖ τὸν κόσμον σήμερον εἶνε ἡ πλουτοκρατία.” Ἀλλὰ ἀνεξαρτήτως τούτου οἰαδήποτε ἰδιοσυγκρασιακὴ ἀντιπάθεια κατὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς βασιλείας δὲν δύναται νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ θαυμάζωμεν καὶ ἐπαινώμεν τὴν ἀρετὴν ὅπουδήποτε τὴν ἀνευρίσκομεν, ἔστω καὶ εἰς τὸ στήθος ἐνὸς βασιλέως. Μάλιστα θαυμαστοτέρα εἶνε ἡ ἀρετὴ ἐνὸς βασιλέως διότι ἀπαιτεῖται νὰ εἶνε ἥρωας τις ὅπως διατηρήσῃ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἐκτεθειμένου ἐν εἰς τοὺς πολλαπλοὺς κινδύνους τῆς κολακείας. Ἡ πεποίθησις ἣν ἐμορφώσαμεν περὶ τοῦ βασιλέως Γεωργίου εἶνε ὅτι ἀνευ αὐτοῦ δὲν θὰ ὑπῆρχεν Ἑλλάς σήμερον, τηλικαύτη εἶνε ἡ δύναμις ἐνὸς ἀγαθοῦ ἀνακτος δι’ ἔθνη ἰδίως τελούντα ὑπὸ τὰς συνθήκας ὑφ’ ἃς τελεῖ τὸ ἡμέτερον ἔθνος. Συνέπραξε πρὸς τοῦτο καὶ ἡ ἐλληνικὴ ἰδιοσυγκρασία, ἣτις ὡς ἐπιγραμματικῶς τὸ εἶπε ποτε ἐν τῇ βουλῇ ὁ Λομβύρδος, ἀγαπᾷ τὴν ἰσότητά ὑπὲρ τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ σύμπραξις πάντοτε ὑποθέτει δύο τοῦλάχιστον παράγοντας καὶ ἂν μὴ συνέπραττεν ἡ ἀρετὴ τοῦ γόνου τῶν δανῶν βασιλέων, οὐ τὴν ἐκλογὴν ὀφείλομεν εἰς τοὺς ἑπτανησίους καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἢ ἐλληνικὴ ἰδιοσυγκρασία θὰ ἔμευεν ἀνευ συμπράκτορος καὶ θὰ ἔρριπτε τὴν Ἑλλάδα κατὰ κρημνῶν. Ἐπρεπε νὰ εὔρεθῇ ἀνὴρ ὡς ὁ Γεώργιος οὐνδουάζων ἐν τῇ χαρακτήρι αὐτοῦ ὀξυδέρκειαν, εὔρεσιπραξίαν, ἡρεμίαν, ὑπομονὴν μέχρις ἡρωϊσμοῦ, ἀνθρωπιστικὸν αἰσθημα· ἐνσαρκῶν τὸ μέγα γνώρισμα τοῦ φύσει ἀνακτος: force et tendresse, ἵνα ζεύξῃ τὴν ἀνυπότακτον ἐλληνικὴν ἰδιοσυγκρασίαν καὶ δεσπότην ἐπὶ 42 ἔτη χωρὶς νὰ πολιτευθῇ, χωρὶς νὰ κυβερνήσῃ. Ὁ Ἀλέξανδρος δαμάζων τὸν Βελλερεφόντην φαίνεται οἶονεὶ προφητεία τοῦ κατορθώματος τοῦ βασιλέως Γεωργίου. Εἰκότως λοιπὸν θεωροῦμεν τιμὴν ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐδέξατο τὰ μέχρι τούδε ἐκδοθέντα τεύχη τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ δεμένα εἰς τιμαλφῆ τόμον, καὶ προσέτι ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας, ἐν τῇ θαυμαστῇ εὔρεσιπραξίᾳ του, νὰ δόσῃ ἀφορμὴν εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ περιοδικοῦ ἵνα προσφέρῃ τὸν τόμον πρὸς τὸν βασιλέα, διεξηγήσῃ ἅμα τὸ πρόγραμμα τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ εἰς ἐπήκοον τῆς παρισταμένης ἀντιπροσωπείας τῶν ὁμογενῶν. Ὁ βασιλεὺς, καίπερ καλῶς γνωρίζων, ἠρώτησε “Ποῖαι εἶνε αἱ ἀρχαὶ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ;” ὁ δὲ κ. Δρακούλης ἀπήντησε· “Τὸ πρόγραμμα τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ, Μεγαλειότατε, δύναται νὰ διεξηγηθῇ εἰς δύο φράσεις. Ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀνύψωσιν καὶ διαμόρφωσιν τοῦ ἐθνικοῦ ἥθους τῶν ἐλλήνων, καὶ προσέρχομαι νὰ χαιρετίσω ὑμᾶς διότι τὸ πρόγραμμά μου τελεῖ ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ πρὸς τοὺς βασιλικοὺς πόθους σας.”—“Εὐχαριστῶ πολὺ καὶ χαίρω κύριε Δρακούλη. Ἐρχεσθε ἀπὸ τὴν Ὁξφόρδην;” Ναί, Μεγαλειότατε, ἐκεῖ διαμένω ἀπὸ ἐνδεκαετίας, καὶ εἶμαι ἀφοσιωμένος

εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Προσφέρω δὲ ὑμῖν τὸν τόμον ὃν ἀποτελοῦσι τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα τεύχη, ὡς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐλαβείας ἣν τρέφω πρὸς ὑμᾶς ὄχι ἀπλῶς ὡς τὸν πρόμαχον τοῦ ἐλληνικοῦ γένους καὶ τὸν ἐγγυητὴν τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης τῆς πατρίδος μας, ἀλλὰ ὡς ἀγαθὸν ἀνακτα — ἀνακτα ἐμφορούμενον ἀνθρωπιστικῶν αἰσθημάτων.” Ὁ βασιλεὺς ἐξέφρασε ζωντὰς εὐχαριστίας καὶ ἔσφυξε δις τὴν χεῖρα τοῦ κ. Δρακούλη, τοῦθ' ὅπερ ἦτο τιμητικὴ ἐξαίρεσις διὰ τὴν ΕΡΕΥΝΑ, διότι ἀπαξ μόνον ἔδωκε τὴν χεῖρα εἰς τοὺς ἄλλους. Τὴν σκηρὴν ταύτην τῆς συναντήσεως καὶ καταθήκης τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ βασιλέως, ἀναπαριστᾷ διὰ μεγάλης εἰκόνης τὸ Daily Graphic τοῦ Λονδίνου ἐν τῷ φύλλῳ αὐτοῦ τῆς ἐπιούσης, καὶ εἴμεθα λίαν ὑπόχρεοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος δοῦσαν ἡμῖν εὐμενῶς τὴν ἄδειαν νὰ ἀναδημοσιεύσωμεν τὴν εἰκόνα ταύτην χάριν τῶν συνδρομητῶν τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ, (σελ. 144).

Ὡς διεθυντῆς τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ὁ κ. Δρακούλης ἦτο προσκεκλημένος καὶ εἰς τὸ Οὐίνδσορ ἔνθα κατέλυσεν ὁ βασιλεὺς ἀφικόμενος εἰς Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὸ γεῦμα τὸ δοθὲν τῷ ἀνακτι ὑπὸ τοῦ λόρδου Δημάρχου τοῦ Λονδίνου. Ὁ λόγος τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Οὐίνδσορ ἰδίως ἐσαγήνευσεν ἡμᾶς διὰ τὴν φράσιν τὴν εὐχομένην τὴν πρόδον τῆς Ἀγγλίας “χάριν τοῦ καλοῦ τῆς Ἀνθρωπότητος” φράσιν ἣτις σπανίως ἀπαντᾷ εἰς βασιλικούς λόγους. Ἀμφιβάλλω ἂν ἄλλος μονάρχης, μετὰ τὸν βασιλέα Ἐδουάρδον, πρυτανεῦει τόσον ἐν ταῖς καρδίαις τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ ὅσον ὁ βασιλεὺς Γεώργιος. Ὁ ἐλληνικὸς λαὸς τὸν ἀγαπᾷ ἐξ εὐγνωμοσύνης· ὁ ἀγγλικὸς λαὸς τὸν ἀγαπᾷ ἐκ θαυμασμοῦ. Οἱ ἀγγλοὶ σαγηνεύονται ἰδίως ὑπὸ τῶν χαρακτήρων ἐκείνων οἷτινες συνδυάζουσι παρρησίαν καὶ ἀνθρωπισμὸν (pluck and humanity) ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν ἐλλήνων κατέκτησε τὰς καρδίας τῶν ἀγγλων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καθ' ἣν ἀποστείλας τὸν στρατηγὸν Βάσσον εἰς τὴν Κρήτην ἔδειξεν ὅτι εἶνε ἔμπλεως τῶν δύο τούτων στοιχείων—παρρησίας καὶ ἀνθρωπισμοῦ. Ἐκεῖνο τὸ διάβημα ἦτο ἡ πηγὴ τοῦ παμφιλλελληνισμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ τότε, ὄχι μεροληπτικὴ τις κλίσις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος οὔτε διπλωματικὴ τις ἐργασία. Ἦτο τὸ pluck and humanity τοῦ βασιλέως Γεωργίου.

ΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ.

Ἐφιστάμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου εἰς τὴν σελίδα III τοῦ ἐξωφύλλου ἔνθα δημοσιεύεται ἡ προκήρυξις τοῦ διαγωνίσματος τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ. Ἐυέλπιστοῦμεν ὅτι πολλοὶ θὰ σπεύσωσιν νὰ μετᾶσχωσιν αὐτοῦ, ἰδίως οἱ φίλοι καὶ ἐκτιμηταὶ τοῦ ἔργου μας. Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν διακοσίων δραχμῶν. Ἀληθῶς ἐνίοι ἤδη μᾶς ἔγραψαν ἀνωνύμως δηλοῦντες συμμετοχὴν ἐξ αἰσθήματος μόνον ἀγάπης πρὸς τὸ θέμα, καὶ ἵνα ἔχωσι τὴν συναίσθησιν ὅτι προάγωσι τὸν ἀγῶνα ὃν διεξάγομεν. Τὸ ἔκαθλον τὸ θεωροῦσιν ἀπλῶς ὡς μίαν εὐάρεστον, εὐπρόσδεκτον κληξίν.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΕΝ ΦΟΝΕΥΕΙ.

“Ὅτι ὁ ἡμέτερος ἀναξ εἶνε ἀνθρωπιστῆς τὸ φρόνημα ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ πρὸς τὰ ζῶα, εἶνε δὲ ἡ ἀγάπη αὕτη θεμελιῶδες στοιχεῖον τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Ἐπὶ τούτῳ εἶνε πρόδηλον ὅτι ἡ ΕΡΕΥΝΑ αἰσθάνεται ἰδιάζουσαν χαρὰν ἀφοῦ τὸ στοιχεῖον τοῦτο τουίζομεν ἀπὸ ἐτῶν διὰ παντὸς τρόπου. Δὲν ἰσχυρίζομεθα ὅτι ὁ βασιλεὺς, ὑφ' ἃς συνθήκας βιοῦ, δύναται νὰ ἀπέχη ἀπὸ τοῦ νὰ τρώῃ κρέας, καίτοι πιστεύομεν ὅτι ἀσμένως θὰ τὸ ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ ἰσχυρίζομεθα ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν ἐλλήνων δὲν φονεῦει. Πάσας τὰς ἐκδρομὰς εἰς κυνήγιον τὰς ὀργανωθείσας ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἐδουάρδου, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος συνώδευσεν, ἀλλὰ δὲν μετέσχεν αὐτῶν εἰμὴ ὡς θεατῆς. Ἀπέσχε τοῦ φόνου ἀρνηθεὶς νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τῶν ἀθῶων καὶ ὠραίων ὄντων ἅτινα βάρβαρος παράδοσις τοῦ παρελθόντος ἐπιμένει νὰ χαρακτηρίζῃ ὡς θηράματα. Ὁ βασιλεὺς τῶν ἐλλήνων δὲν φονεῦει. Οἷος ἔνδοξος τίτλος ἀνακτος τὸ μὴ φονεῦειν! Εἶνε πράγματι ὁ γνησιώτερος τίτλος τοῦ βασιλέως τῶν ἐλλήνων, καὶ ἂν ὁ ἀναγνώστης στραφῇ εἰς τὸ τεύχος τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ τοῦ Ἰανουαρίου 1905 καὶ διεξέλθῃ ἐπισταμένως τὸ πρὸ ἐνὸς ἀκριβῶς ἔτους ἄρθρον μας Ἑλληνιστὶ βιοῦν, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ πρὸ δύο ἀκριβῶς ἐτῶν Ὁ Ἴπρας πρὸς τοὺς Ἕλληνας, θὰ ἐννοήσῃ διατὶ ἰσχυρίζομεθα ὅτι τὸ μὴ φονεῦειν ἀρμόζει τῷ βασιλεῖ τῶν ἐλλήνων εἴπερ τις καὶ ἄλλος τίτλος. Νέον φῶς οὕτω χύνεται ἐπὶ τῆς φράσεως “ὁ ἐλληνισμὸς ἔχει μεγάλην ἀποστολὴν” διότι τίνα ποτε ἀποστολὴν δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἐλληνισμὸς ἂν μὴ κεντρικὸν γνώρισμα τῆς ἀποστολῆς του εἶνε ὁ ἀνθρωπισμὸς; Ὁ βασιλεὺς τῶν ἐλλήνων δέον νὰ εἶνε ἀνθρωπιστῆς, δημοκράτης, καὶ φιλόσοφος. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Α' εἶνε ἀληθῆς βασιλεὺς τῶν ἐλλήνων διότι εἶνε καὶ ἀνθρωπιστῆς καὶ δημοκράτης καὶ φιλόσοφος. Ὑποθέσωμεν ἐπὶ στιγμὴν ὅτι ὀλόκληρος ἡ χερσόνησος τοῦ Αἴμου καὶ ἡ Μεσόγειος καὶ ἡ Μικρὰ Ἀσία ἀναγνωρίζονται ὡς ἐλληνικὸν κράτος. Ὁ Ἕλληνας ἐκεῖνος ὅστις φρονεῖ ὅτι μὲ τὸ κατόρθωμα τοῦτο λήγει ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐλληνισμοῦ πρέπει νὰ εἶνε ἐκτάκτως ὀλιγαρκῆς. Τὸ κατόρθωμα αὐτὸ δὲν εἶνε ποσῶς μέγα, καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐλληνισμοῦ εἶνε μεγάλη. Οὐδαμῶς δὲ δύναται ποτε νὰ ἀποβῇ μεγάλη, εἰμὴ ἔαν ἀκτινοβολήσῃ ἀνθρωπισμὸν ἀνά τὴν Οἰκουμένην, καὶ διὰ μὲν τοῦτο δύναται νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ὑφ' οἴασδήποτε τελεῖ πολιτικᾶς συνθήκας ἀρκεῖ νὰ θελήσῃ, διὰ δὲ τὸ ἄλλο, πρέπει νὰ περιμένῃ πείθων (εἰ δυνατόν) τὴν Οἰκουμένην νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ἐπαγγελίας καὶ ἀρθρογραφίαν. Ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον ἐνὸς ἔθνους συνίσταται εἰς τὸ ἀκτινοβολεῖν ἀνθρωπισμὸν ἀνά τὴν Οἰκουμένην. Τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος ἔχει πρὸ ἑαυτοῦ

(τὴν συνέχθειαν ἴδε ἐν σελίδι, 142.)

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ.

Τὴν σπουδαιότητα τῆς παρούσης μελέτης ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐκτιμήσῃ ὅταν ἀναλογισθῇ τὸ ἔξῃς: Ἀναρίθμητοι ἀνιαροὶ αἰῶνες διέρρευσαν μέχρι οὗ ὁ ἄνθρωπος φθάσῃ εἰς τὴν περιωπὴν εἰς ἣν σήμερον εὐρίσκεται. Εἰς ποῖον ὕψος περιωπῆς θὰ τὸν φέρουν οἱ μέλλοντες αἰῶνες ἄδηλον, ἀλλ' εἶνε βέβαιον ὅτι ἅπαξ προικισθεὶς διὰ τοῦ δώρου τῆς ἐρεῖνης εἶνε εἰς θέσιν νὰ διακρίνῃ, εὐρίσκη καὶ ἐφαρμόξῃ τὰς ἀρίστας μεθόδους τῆς περαιτέρας ἀναπτύξεώς του, κατὰ τρόπον ὥστε ἡ ἐφεξῆς πρόοδος νὰ εἶνε μήτε ἀνιαρὰ μήτε μακρὰ. Σήμερον εἶνε εἰς θέσιν νὰ διακρίνῃ. Ἐν τῇ φράσει ταύτῃ ἔγκειται ἡ κλείς. Πρόκειται περὶ ὁράσεως, καὶ δὲν μένει εἰμὴ νὰ διδαχθῇ ἡ πλειονότης ὅτι ἡ ὄρασις δι' ἧς διακρίνουσιν οὐκ ὀλίγοι εἶνε καλλιεργήσιμος πὰρὰ πᾶσι. Σήμερον δὲν διακρίνουσι πάντες, ἀλλ' μετ' ὀλίγον θὰ διακρίνῃ ἕκαστος. Ἀνέκαθεν ἡ πλειονότης παρεῖλκε. Τελευταία πάντοτε λαμβάνει φῶς. Ἀνυπόστατα καὶ ἀνέφικτα ἐθεώρησε πάντοτε πάντα τὰ ὑπὸ τῶν ὀλίγων διακρινόμενα, μέχρι οὗ διδαχθῇ καὶ αὐτὴ νὰ τὰ διακρίνῃ. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ διακρίνων δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλο τι εἰμὴ νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι διακρίνει, ὁμοίως περίπου ὅπως θὰ ἔπραττες ἀπαντῶν εἰς ἐκ γενετῆς τυφλὸν ἀρνούμενον ὅτι ὑπάρχει χρῶμα. Οἱ διακρίνοντες λοιπὸν ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ περιβάλλον ἡμᾶς κόσμος εἶνε θαυμαστότατον σύστημα ἀοράτων πραγματικοτήτων—πραγματικῶν πραγματικοτήτων. Προχθές μόνον, φερ' εἰπεῖν, τὸν ἀέρα ὃν ἀναπνέομεν ἡ Ἐπιστήμη κατώρθωσε νὰ μετατρέψῃ εἰς ῥευστόν, ἀλλὰ δὲ ἀέρια νὰ μετατρέψῃ εἰς στερεὰς πλάκας. Ἡ Ἐπιστήμη ἠναγκάσθη νὰ ἀναγράψῃ ὡς ὑφιστάμενον τὸν αἰθέρα χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ, οἱ δὲ διακρίνοντες αὐτὸν clairvoyants ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ αἰθὴρ εἶνε ἀπείρως λεπτεπίλεπτος κατάστασις τῆς ὕλης. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν: ὁ χρυσός, φερ' εἰπεῖν, εἶνε ὕλη ἣτις δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς ῥευστὴν κατάστασιν, ἢ εἰς ἀερώδη κατάστασιν ἢ εἰς αἰθερώδη κατάστασιν. Ἐν δηλαδὴ ἐκ τῶν πολυαριθμῶν στοιχείων ἐξ ὧν σύγκειται ὁ αἰθὴρ ὃν ἡ Ἐπιστήμη προϋπόθεσε καὶ ἀνέγραψεν, εἶνε καὶ ὁ χρυσός. Ἡ Ἐπιστήμη ἔθεσεν ὄρια εἰς τὴν ὑποδιαίρεσιν τῆς ὕλης χαρακτηρίσασα τὰ μόρια αὐτῆς μέχρι τινὸς μόνον ὅτε τοῦ λοιποῦ εἰσὶν ἀνεπίδεκτα ὑποδιαίρεσεως ἦτοι ἄτομα. Ἀλλὰ οἱ διακρίνοντες ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ μόρια εἰσὶ δεκτικὰ ὑποδιαίρεσεως ἐπ' ἀπειρον, δηλαδὴ ἄτομα δὲν ὑπάρχουν. Οἱ βαθμοὶ τῆς λεπτότητος τῶν μορίων τῆς ὕλης εἶναι ἀπλῶς φάσεις τῶν μεταμορφώσεων τῆς Ζωῆς. Ἡ εἰς ἑπακρον βαθμὸν λεπτότητος τῶν μορίων τῆς ὕλης εἶνε φάσις τῆς πνευματικῆς συστάσεως. Ὑπάρχουν δηλαδὴ ἀπειρα ἐπίπεδα φύσεως κατὰ λόγον τῶν ἀπείρων βαθμῶν τῆς πυκνότητος τῆς ὕλης, καὶ εἶνε φυσικὸν ὅτι τὰ

ἀραιότατα ὡς ὁ αἰθὴρ διεισδύουν διὰ τῶν πυκνοτάτων ἀκωλύτως. Ἡ λέξις "ἐπίπεδα" χρησιμεύει ἀπλῶς πρὸς εὐκολίαν τοῦ λόγου, καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτου δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τὰ ἔξῃς ἐπίπεδα μετὰ τὰ οἰκεία χρώματα αὐτῶν κατὰ τάξιν πυκνότητος:—ὕλικόν (καστανόχρουν), αἰθέριον (ροδόχρουν), θελητικόν (πράσινον), στοχαστικόν (κυανούν), πνευματικόν (κίτρινον), θεανθρώπειον (λόχρουν).* Τὰ ἐπίπεδα ταῦτα ὑφίστανται ὄχι μόνον ἐν τῷ περιβάλλοντι, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔνδοι τοῦ ἀνθρώπου. Ἐχεις δηλαδὴ τόσα σώματα ἐνταυτῷ ὅσα καὶ ἐπίπεδα, καὶ ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀναπτύξεώς σου κάμνεις χρῆσιν τοῦ ἐπιτηδείου πρὸς ἐκφράσιν τῆς ἀρετῆς εἰς ἧς τὸ ἐπίπεδον εὐρίσκεσαι. Ὅχι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀντιλαμβάνεσαι θετικώτερον πᾶν ὅ,τι ὑφίσταται ἐν τῷ ἔξωθι ἐπιπέδῳ τῷ ἀντιστοίχῳ τοῦ ἔνδοι ἐπιπέδου ἐφ' οὗ βιοῖς. Ὅσακις φερ' εἰπεῖν, διαλογίζεσαι, εὐρίσκεσαι εἰς τὸ κυανούν ἐπίπεδον, ἢ φῶς, καὶ προκαλεῖς δονήσεις χυνοῦσας κυανοῦν φῶς ἐπὶ τῶν πέριξ. Ὅσακις ἐθέλεις αἰ δονήσεις χύνουσι πράσινον φῶς. Ἀντιστρόφως, ὡς ὑποστηρίζεται καὶ φαίνεται λογικόν, ὅσακις ἀναπαριστᾶς ἐν τῇ φαντασίᾳ σου, ἢ θεᾶσαι ἀτενῶς κυανοῦν χρῶμα ἢ φῶς, αἱ στοχαστικαὶ λειτουργίαι σου ἀφυπνίζονται, καὶ προσέτι ἀνοίγεται ἐπικοινωνία μεταξὺ τοῦ στοχαστικοῦ ὄργάνου σου καὶ τοῦ κόσμου τῶν σοφῶν. Ἐπίσης προκειμένου περὶ τοῦ πρασίνου, καὶ τῶν ἄλλων χρωμάτων ἢ φώτων. Ὁ νόμος τῆς ἐμπνεύσεως ἐνταῦθα γίνεται ἀρετὰ δῆλος. Εἶνε ὁμως ἐπάναγκες νὰ μάθῃ τις πῶς δέον νὰ συγκεντροῦται ἵνα θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὰς νύξεις ταύτας. Οὔτε ἀφ' ἑτέρου προσκαλῶ τὸν ἀναγνώστην εἰς ἐκμάθησιν καὶ ἐφαρμογὴν, ἀλλὰ τὸν προσκαλῶ εἰς ἔρευναν, ὡς πάντοτε εἶνε τὸ σύστημά μου, διότι γνωρίζω ὅτι μόνον ἠγουμένης ἐρεῖνης δύναται νὰ ὑπάρξῃ καρποφόρος μάθησις καὶ αἰσία ἐφαρμογῇ. Ἴδωμεν ἐντούτοις πῶς παράγονται τὰ χρώματα τῆς περὶ τὸν ἀνθρώπου ὠοειδοῦς ἀτμοσφαιρας. Ὁ χρωματισμὸς ἀρχίζει πάντοτε ἀπὸ τοῦ κατωτάτου ἐπιπέδου. Ὁ ἀρχέγονος ἢ ἄξεστος ἄνθρωπος ὑποπίπτει εἰς ἐντύπωσιν τινα ἐκ τῶν ἔξω. Κῦμα συγκινήσεώς τινος ἐγείρεται ἐν τοῖς ἔνδοι αὐτοῦ δίκην ἀποκρίσεως. Δημιουργεῖται μία δόνησις δηλαδὴ εἰς τὸ ὑποσυνείδητον αὐτοῦ ἰσόχρονος καὶ ἰσότονος μετὰ τὴν συγκίνησιν. Ἡ δόνησις διαθλά τὰ ἐν τῷ βάθει ἠρεμοῦντα ἀντίστοιχα ρεύματα καὶ φέρει εἰς φῶς χρῶμα ὅπερ, ἀντιπαρερχομένης τῆς συγκινήσεως γίνεται ἐξίτηλον, ἀλλ' ὄχι ὀλοσχερῶς. Πᾶσα ἐπανάληψις τῆς συγκινήσεως ἐπομένως ἀφίνει ὀλίγον χρωματισμὸν καὶ μετὰ πολλὰς ἐπαναλήψεις ἐγκαθίσταται ὀριστικῶς τὸ χρῶμα τὸ ἰδιάζον τῆς

* Τοῦ λοιποῦ θὰ ἀναφέρω τὰ διάφορα ἐπίπεδα διὰ τοῦ οἰκείου χρώματος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐνθυμεῖται δύναμι τῆς ἄνωθι ταξινομήσεως.

συγκινήσεως. Παραδείγματος χάριν ὁ ὀξύθυμος ὁσάκις ὀργίζεται ἐγείρει ἐν ἑαυτῷ νέφος τι βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος. Ἡ ὀργὴ παρέρχεται καὶ τὸ χρῶμα αὐτὸ ἐξαφανίζεται, ἀφίνον ὁμως σμίκριστά τινα ἴχνη ἄτινα προϊόντος τοῦ χρόνου, εἴαν ἢ ἕξις τῆς ὀργῆς δὲν ἔχει παύσει, ἀποτελοῦσι μόνιμον νέφος ἐρυθρῶν κυματισμῶν. Τὰ ἐκάστοτε—ἀφινόμενα σμίκριστα ἴχνη καθιστῶσιν ἐκάστην ἐπανάληψιν τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἀκατάσχετον τῆς προηγηθείσης. Ὡστε εἴαν ὁ ὀξύθυμος κρατήσῃ ἑαυτοῦ καὶ μὴ θυμῶσῃ, δὲν θά ἐγερθῇ τὸ ἐρυθρὸν νέφος, κατὰ συνέπειαν δὲν θά προστεθῶσι νέα σμίκριστα ἴχνη καὶ οὕτω ἢ προσεχῆς ἔκρηξις θυμοῦ θά εἴνε ὀλιγώτερον ἀκατάσχετος καὶ ἢ αὐτοκράτησις εὐκολωτέρα. Προϊόντος τοῦ χρόνου, εἴαν εἰς ἐκάστην πρόκλησιν ὁ ὀξύθυμος αὐτοκρατήται, τὰ ἡρεμούντα ρεύματα τῆς ὀργῆς θά καταστῶσι ἀνεπίδεκτα δονήσεως ἐπομένως ἀνεπίδεκτα ἐρυθροῦ χρωματισμοῦ. Ἐννοεῖται ὁ αὐτὸς συλλογισμὸς ἰσχύει προκειμένου περὶ οἰουδήποτε ἄλλου συναίσθηματος, ἢ πάθους, μοχθηροῦ ἢ ἀγαθοῦ. Ὅσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠοειδεῖ ἀτμοσφαίρᾳ τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἢ δονήσις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακρὰ δονήσεις ἀγαθῶν συναισθημάτων ὠθοῦσι τὸν χαρακτήρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θά γίνῃ δυνατόν ἐπομένως νὰ προκύνψωσιν ἐν τῇ ὠοειδεῖ ἀτμοσφαίρᾳ τοῦ οὕτω ὠθουμένου τὸ ῥοδόχρουν, τὸ πράσινον, τὸ κυανοῦν, τὸ κίτρινον, τὸ ἰόχρουν—χρῶματα ὧν αἱ δονήσεις τείνουσι νὰ προβιβάζωσι τὸν, οὕτως εἰπεῖν, ἀναπνέοντα αὐτά. Τοιαύτη ἢ γένεσις τῶν χρωμάτων ἐν τῇ ὠοειδεῖ ἀτμοσφαίρᾳ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἔννοια ἐκάστου τῶν μυρίων χρωματισμῶν εἴνε δυσπροσδιόριστος ἐντὸς συντόμου ἄρθρου, ἀλλὰ τὰ ἐξῆς γενικὰ ἀρκοῦσι. Τὸ μέλαν ἐλέγχει μῖσος καὶ κακοβουλίαν. Τὸ βαθὺ ἐρυθρὸν, ὀργὴν. Τὸ καστανόχρουν φιλαργυρίαν. Τὸ φαιοχρουν ἐγωισμόν. Τὸ πρασινοκόκκινον ζηλοτυπίαν. Τὸ μολυβδόχρουν μελαγχολίαν, τὸ βαθὺ μολυβδόχρουν φόβον. Τὸ ῥοδόχρουν ἀγίαπην. Τὸ πορτοκαλλόχρουν ῥώμην, ἀλλὰ καὶ φιλοδοξίαν. Τὸ κίτρινον πνευματικότητα. Τὸ πράσινον ποικίλλει πολὺ ἀναλόγως τῶν πολλῶν ἀποχρώσεών του. Ἄνοικτον ζωηρὸν πράσινον ἐλέγχει θέλησιν, ἐλκτικὴν δύναμιν, καὶ ζωτικότητα. Βαθὺν πράσινον πανουργίαν. Καὶ τὸ κυανοῦν ποικίλλει πολὺ. Βαθὺ ζωηρὸν κυανοῦν ἐλέγχει θρησκευτικὸν νοῦν. Ἄνοικτον κυανοῦν ὑψηλὰ ἰδεώδη. Πολὺ ἀνοικτόν, ἔρωτα πρὸς τὴν φιλολογίαν. Λουλάκι, μουσικὴν ἰκανότητα. Τὸ κυανοῦν ἐν γένει καταπραΐνει τὰ νεῦρα. Τὸ κερασόχρουν ἐλέγχει συζυγικὴν εὐδαιμονίαν. Τὸ λεγόμενον μαγέντα, φιλίαν. Τὸ ἰόχρουν σοφίαν, στοργὴν καὶ δραστηριότητα. Εἴνε πρόδηλον ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πληροφοριῶν τούτων δυνάμεθα εὐκόλως νὰ φαν-

τασθῶμεν τὴν ἀτμοσφαίραν τοῦ ἀξέστου ἢ χθαμαλοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπίσης τὴν τοῦ συνήθους πολίτου, ὡς καὶ τὴν τοῦ ἀρτίου καὶ τελείου χαρακτήρος. Δὲν ἔχομεν ἢ νὰ λάβωμεν τὸν χρωστήρα καὶ ζωγραφίσωμεν κατὰ τὰς νύξεις τῆς ἀνωθι ἀτελοῦς μὲν, ἀλλὰ ὅπως οὖν ἐπαρκοῦς ταξινομήσεως. Εἴνε ἀληθὲς ὅτι ἢ ὠοειδῆς ἀτμοσφαίρα παρουσιάζει μᾶλλον φῶτα ἢ χρώματα. Λίαν δυσερμήνευτα διὰ τοῦ ἀτέχνου χρωστήρος εἴνε δὲ ἴσως ἀδύνατον ν' ἀναπαραστῶσιν οἱ ἐξαίσιοι καὶ ἁρμονικοὶ χρωματισμοὶ τοῦ ἀρτίου χαρακτήρος. Ἡ ἄμεσος ὁμως πρακτικότης τῆς μελέτης ταύτης ἐγκείται εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀντιστρόφου ἐπιρροῆς. Ὁ θέλων ν' ἀποκτήσῃ μίαν ιδιότητα ἢ ἀμοιρεῖ ἐκλέγει τὸ δηλωτικὸν αὐτῆς χρῶμα καί, οὕτως εἰπεῖν, λούεται εἰς αὐτὸ διὰ παντὸς τρόπου ἀλλὰ συστηματικῶς καὶ ἐπιμόνως, μέχρις οὗ αἱ δονήσεις τοῦ χρώματος ἀφνυπνίσωσιν ἐν τῇ ἰδιοσυστασίᾳ τοῦ λουομένου τὰ ἀντίστοιχα ὀρμέφυτα. Ὡς εἶπον προηγουμένως ὁ ἔχων ἰσχυρὰν φαντασίαν δύναται νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ νὰ θεᾷται οἰουδήποτε χρῶμα βούλεται, ἀλλ' εἴνε λυσιτελὲς πάντοτε νὰ καλῆ εἰς ἐπικουρίαν τοὺς ὀρατοὺς χρωματισμοὺς τοῦ περιβάλλοντος. Τὰ λεπτὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα εἴνε ἐπιτηδειότατα διὰ τὴν μέθοδον ταύτην, ἰδίως εἴαν τις περιτυλιχθῇ διὰ τοιούτου ὑφάσματος ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου χωρὶς νὰ φορῇ ἄλλο τι ἔνδυμα, ὥστε τὸ ἡλιακὸν φῶς χρωματιζόμενον διὰ τοῦ ὑφάσματος νὰ περιλούῃ ὀλόκληρον τὸ γυμνὸν σῶμα. Εἰσδεχεται τις οὕτω τὰς δονήσεις τοῦ χρώματος διὰ τε τῶν ὀφθαλμῶν καὶ διὰ τῶν πόρων τοῦ δέρματος. Ἐπολείπεται ἤδη ν' ἀποκτήσῃ τις τὴν δύναμιν τῆς συγκεντρώσεως ὅπως ἀρυσθῇ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου τούτου. Περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι προαπαιτούμενον τῆς συγκεντρώσεως εἴνε ἢ θέλησις ἀλλὰ δὲν εἴνε περιττὸν νὰ τονισθῇ αὐθις καὶ αὐθις α') ὅτι ἢ τελεσφόρος θέλησις εἴνε ψυχικὴ δύναμις ἀποτελουμένη ἀπὸ τρία κυρίως συστατικὰ—δράσιν, νόησιν καὶ ἀφιλαυτίαν. β') ὅτι ἢ ψυχικὴ αὕτη δύναμις ὑφίσταται εἰς πάντα ἀνθρώπινον ὄργανισμόν, ἀλλὰ ὑφίσταται ἐν πανσμικρίστῳ βαθμῷ καὶ ἀπαιτεῖ καλλιέργειαν καὶ ἀσκήσιν ἵνα αὐξηθῇ εἰς μέγαν βαθμόν. Ὅσω συχνοτέρα καὶ συστηματικώτερα εἴνε ἢ ἀφιλαυτος καὶ νοήμων δράσις σου τόσω ἰσχυροτέρα καὶ τελεσφορώτερα καθίσταται ἢ θελητικὴ σου δύναμις. Ὅσω ἰσχυροτέρα ἢ θελητικὴ σου δύναμις τόσω εὐκολώτερον συγκεντροῦσαι καὶ ὅσω εὐκολώτερον συγκεντροῦσαι, τόσω ταχύτερον ἀντλεῖς ὅ,τι ἄριστον ἀπὸ τὴν ἀνεξάντλητον οὐσίαν παντὸς ἀγαθοῦ. Ἀληθῶς τὸ σύμπαν καὶ οἱ θησαυροὶ του καὶ αἱ δυνάμεις του εἴνε εἰς τὰς χεῖρας μας ἀρκεῖ νὰ ἀποφασίσωμεν νὰ δρῶμεν νοημόνως καὶ ἀφιλαύτως. Ἐπαξ ἀναγνωρίσωμεν τοῦτο, αἰρόμεθα ὑπεράνω πάσης περιπετείας, καὶ ὑπεράνω πάσης πλάνης, ὄχι βεβαίως διὰ μιᾶς, ἀλλὰ καθ' ὄν βαθμόν χωρεῖ ἢ

περὶ τοῦ γεγονότος τούτου πεποίθησις ἡμῶν. Ἡ ἀνθρωπίνη παντοδυναμία εἶνε ἐν σπέρματι, ἀλλ' εἶνε κολοσιαία αὐτῇ αὐτῇ ἢ ἀνακάλυψις ὅτι τὸ σπέρμα αὐτῆς ὑπάρχει, διότι μαθόντες τούτο θὰ ἐπιδοθῶμεν ἀφεύκτως εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ φυτοῦ. "Ὅ,τι κατωρθώσαμεν μέχρι τούδε τὸ κατωρθώσαμεν ἐν ἀγνοίᾳ ὅτι λαμβάνει ἐν ἡμῖν τοιοῦτο σπέρμα. Φαντάσθητι λοιπὸν τί θὰ κατορθώσωμεν ἐν γνώσει ὅτι τὸ καλλιεργούμεν! Ἡ ὅλη ἱστορία τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων—ἱστορία πλήρης δεινῶν, πλήρης ἀλγῶν—ὑπῆρξε μία ἀμαθῆς (ἄτε ἀνεπίγνωτος) προσπάθεια πρὸς ἰσχυροποίησιν τῆς θελήσεως. Μόνον ἀπ' ἐνστίκτου ὁ ἄνθρωπος πάντοτε ἀντελήφθη σπασμωδικῶς ὅτι ἀνευ θελήσεως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Καὶ πράγματι τὸ ἀνθρώπινον ὄν εἶνε μάζα ἀποτελουμένη ἀπὸ τῆν οὐσίαν τῆς θελήσεως, καὶ ὅταν πληροφορηθῶμεν ὅτι τὸ θέλει εἶνε θέλγειν, τότε θὰ ἀντιληφθῶμεν ἐπιστημονικῶς ὅτι ἕκαστος ἡμῶν εἶνε μαγνήτης—μαγνήτης ἀγαθῶν μὲν, ἐὰν δρᾷ εἰς τὰ ἄνω ἐπίπεδα—εἰς τὸ ἰόχρουν, τὸ κίτρινον, τὸ κυανοῦν· μαγνήτης δεινῶν δέ, ἐὰν δρᾷ εἰς τὰ κάτω ἐπίπεδα—εἰς τὸ ἐρυθρόν, τὸ καστανόχρουν, τὸ φαιδρόχρουν, τὸ μολυβδόχρουν. Ἐπιθέτω ἤδη τὸν ἀναγνώστην κάπως ἰσχυροποιήσαντα τὴν θελητικὴν δύναμιν κατόπιν ἐνὸς ἔτους, φερ' εἰπεῖν, νοήμονος καὶ ἀφιλαύτου δριύσεως. Χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν πορείαν του ταύτην ἄς προσθέσῃ διὰ τὸ δεύτερον ἔτος καὶ συστηματικὴν τινα προσπάθειαν πρὸς συγκέντρωσιν. Κατὰ τὰς συγκεντρωτικὰς του ἀσκήσεις ἢ γνώσεις ἦν ἀπέκτησε περὶ τῆς δυνάμεως τῶν χρωμάτων θὰ τῷ εἶνε ἐξόχως ἐπικουρική. Θὰ διευκολύνῃ δὲ αὐτὸν προσέτι ἢ γνώσεις του περὶ τοῦ νόμου καθ' ὃν τὸ ἐνσυνείδητον ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ ὑποσυνειδήτου. Ὁ ψυχολογικὸς οὗτος νόμος εἶνε ἀνακάλυψις ὄλως πρόσφατος. Τί ἐστὶν ἐνσυνείδητον; Ἡ λειτουργία δυνάμει τῆς ὁποίας διεκπεραιούμεν ὄλας τὰς καθημερινὰς ἡμῶν ὑποθέσεις, τῇ βοήθειᾳ τῶν αἰσθήσεων, τῶν ὀργάνων, καὶ τοῦ λογισμοῦ ἡμῶν. Τί ἐστὶν ὑποσυνείδητον; Ἀχανῆς μάζα αἰθερικοῦ ρευστοῦ ταμειθεῖσα ἐν τοῖς ἐγκάτοις ἡμῶν καὶ προσέτι περιβάλλουσα ἡμᾶς, ἀποτελεσθεῖσα δὲ ἀπὸ τὰς ἐντυπώσεις τοῦ μακραίωνος παρωχημένου ἐνσυνειδήτου μας. Ἡ μάζα αὐτῇ εἶνε ἢ ἰδιοσυστασία μας. Δὲν δρᾷ αὐτοβούλως, ἀλλὰ ὑπόκειται εἰς τὰς ὑποβολὰς τοῦ ἐνσυνειδήτου. Μολαταῦτα ἀνευ αὐτῆς τὸ ἐνσυνείδητον καθίσταται ἀνυπόστατον, ὅπως πάλιν ἀνευ τοῦ ἐνσυνειδήτου, τὸ ὑποσυνείδητον ἐγκαταλείπει τὸ ἄτομον καὶ σπεύδει ὅπου πρυτανεύει θέλησις καὶ ὑποβολὴ ἵνα παράσχη ἰκμάδας δημιουργικὰς πρὸς τὸν ἀσκούντα θέλησιν καὶ ὑποβολήν. Τὸ ὑποσυνείδητον λοιπὸν ὑπέκει εἰς ὅ,τι τὸ ἐνσυνείδητον κελεύσῃ. "Ὅ,τι δήποτε τὸ ἐνσυνείδητον κελεύσῃ (ἡρέμα πάντοτε καὶ ἀνευδοιάστως), ἔστω καὶ ἂν διατυπώσῃ ἀνυπόστατα, τὰ διατυπούμενα γίνονται ὑποστατὰ διὰ

τὸ ὑποσυνείδητον ὅπερ οὐδέποτε ἀναιρεῖ, ἀλλ' ἀποδέχεται ἀνευ ἀντιστάσεως πᾶσαν ἐντύπωσιν προερχομένην ἀπὸ τὸ ἐνσυνείδητον. Εἶνε πρόδηλος ἤδη ἢ κλεῖς τῆς δημιουργικῆς δυνάμεως. Δυνάμεθα νὰ χρωματίσωμεν τὸ ὑποσυνείδητον ἡμῶν κατ' ἀρέσκειαν καὶ ἐπομένως νὰ φέρωμεν εἰς τὸ εἶναι πᾶν ὅ,τι ἡρέμα, ἀνευδοιάστως, συστηματικῶς καὶ ἀφιλαύτως ἐπιποθήσωμεν. Ἐπιθέτω τὸν ἀναγνώστην διανύσαντα καὶ δεύτερον ἔτος κατὰ τὸν ἐξηγηθέντα τρόπον, δηλαδὴ συστηματικῶς καὶ καθ' ἕκαστην χρωματίζοντα τὸ ὑποσυνείδητον αὐτοῦ διὰ τῶν δονήσεων τῶν ὑπερτέρων χρωμάτων. Ἀρχομένου τοῦ τρίτου ἔτους θὰ ἀντιληφθῇ αἴσια σημεῖα ἐν τῷ βίῳ του. Θὰ ἀντιληφθῇ ἀναθρόσκουσαν τὴν δύναμιν τῆς αὐτοκρατήσεως, καὶ παραλλήλως θὰ ἴδῃ τὸ περιβάλλον αὐτοῦ βελτιούμενον καὶ λαμπρυνόμενον. Ἐκλεκτότεροι φίλοι θὰ προσελκύωνται εἰς τὴν περιφέρειάν του, αἱ περιστάσεις του καθίστανται ὀμαλώτεροι ὑπὸ ἔποψιν ὑγείας, πλούτου, εἰρήνης καὶ μετ' οὐ πολὺ, ἐὰν ἐμμένῃ εἰς τὴν χαραχθεῖσαν ὁδόν, αἰσθάνεται ὅτι βαδίζει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης εἰς τὴν νίκην.

ΑΠΕΡΙΤΤΩΣ ΒΙΟΥΝ.

[Ἄρθρον τρία.]

Γ.

Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ ἀπερίττου βίου ἤρξατο πρὸ δεκαετίας νὰ κηρύττῃ μετ' ἐκτάκτου σθένους ὁ Βάγνερ, ἄλσατος τὴν πατρίδα, ἐλκύσας πολλὰ ἐκλεκτὰ πνεύματα ἐν Παρισίοις ἔνθα ἐδημοῦργησε μέγα κίνημα ὑπὲρ τῆς ἀπλότητος. Τὸ τελευταῖον σύγγραμμά του τὸ ἀφιερώνει "πρὸς τοὺς συνεργάτας μου: τὰ ἄνθη, τὰ ἔντομα καὶ τοὺς διαβάτας." Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἔσχε καταπληκτικὴν δημοτικότητα ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ, διαδοθέν κατὰ ἑκατομμύρια ἀντιτύπων. Ἐν Νέα Ἰόρκῃ καὶ ἐν Σικάγῳ τὸ βλέπει τις πωλούμενον ἐν πάσῃ γωνίᾳ, ἐν Βασιγκτῶνι δὲ ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀγορεύων εἶπεν "ἐὰν ὑπάρχῃ βιβλίον ὅπερ ἐπεθύμουν ν' ἀναγνώσῃ πᾶς ἀμερικανὸς εἶνε τὸ περὶ ἀπλότητος βίου, τοῦ ἄλσατου Βάγνερ." Ἡ εὐχὴ τοῦ Ρουζβέλτ ἐξεπληρώθη. Ἡ πίστις τοῦ Βάγνερ εἶνε ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς ἀπλότητος εἶνε ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ κατέστησεν ἑαυτὸν ἀπόστολον τοῦ ἰδεώδους ὁμιλῶν καὶ γράφων μετὰ σπανίας δυνάμεως. Ἡ ἀνθρωπότης ἄφ' ὅτου ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ πλανῆτου δὲν ἔπαυσε βαδίζουσα πρὸς τὸν ἀπερίττον βίον καίτοι συχνάκις ἐξέκλινε τῆς γραμμῆς τῆς. Ἡ αὐξήσις τῶν χρειῶν δὲν ἀντιστρατεύεται πρὸς τὸ ἀπερίττω βίον, ἀλλ' ἀπλῶς ἐλέγχει πρόοδον ἐν τῇ πορείᾳ ἡμῶν πρὸς τὸ ἀπερίττον. Εἶνε τεκμήριον ὑπεροχῆς καὶ προβιβασμοῦ ἅμα αἰσθανθῆς τὴν ἀνάγκην τοῦ ἡμερησίου λουτροῦ, τῶν καθαρῶν ροῦχων, τοῦ εὐαέρου οἰκήματος, τῆς ὑγιεινῆς τροφῆς, καὶ τῆς καλλιέργειας τοῦ πνεύματος. Ἡ περιπλοκὴ τοῦ

βίου δὲν προέρχεται ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν χρειῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐλλείψεως μέσων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν χρειῶν ἃς ἐπιβάλλει ἡ πρόοδος. Ἐν τῇ χαώδει ἐπιδιώξει τῶν μέσων, λησμονεῖται ὁ σκοπὸς τῶν, ὁ νοῦς σκοτίζεται, ὁ χαρακτήρ ἐκπίπτει τῆς εὐθύτητος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς εἰρήνης ἀφίπταται καὶ ὁ βίος ἐπομένως καθίσταται περίπλοκος καὶ ἀφόρητος. Ἡ ἐπιδιώξις εἶνε χαώδης διότι ὡς ἐκ τῆς πλημμελοῦς ἐκπαιδεύσεως τὸ ἐπουσιῶδες ἐκλαμβάνεται ὡς οὐσιῶδες, τὸ δευτερεύον ὡς πρῶτιστον. Πρῶτιστα καὶ οὐσιῶδη εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ἡ εὐθύτης, ἡ συνείδησις, ὁ χαρακτήρ. Τὰ ὑλικά ἀποκτήματα εἶνε ὅλως δευτερεύοντα διότι ταῦτα ἄνευ τῶν πρῶτων ἀποβαίνουσι ζυγὸς μᾶλλον ἢ ἄνευσις. Μὴ λησμονώμεν ὅτι τὸ κέντρον τῆς ἀνθρωπίνης προόδου εἶνε ἡ ἠθικὴ αὐξήσις τῆς ψυχῆς. Εἰς λαμπτήρ ἀξίζει ὄχι διὰ τὸ τιμαλφές τοῦ μετάλλου ἐξ οὗ εἶνε κατασκευασμένος, ἀλλὰ διὰ τὸ καλὸν φῶς τὸ ὁποῖον μᾶς δίδει. Οὕτω καὶ τὸ ἄτομον ἐν τῇ κοινωνίᾳ δὲν ἀξίζει λόγῳ τῆς πολυτελείας του καὶ τῆς φήμης του, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ χαρακτήρος του. Πᾶς ἀκέραιος χαρακτήρ εἶνε λαμπρὸς ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Τὸ ἀπέριττον εἶνε ἐν τῶν συστατικῶν τῆς ἀκεραιότητος, ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ περιγράψῃ τις ἐπακριβῶς, ὥστε νὰ μὴ ἐκλαμβάνεται τὸ ψευδῶς ἀπέριττον ὡς ἀληθῶς ἀπέριττον; Φρόντιζε νὰ εἶσαι οἷος χρῆ νὰ εἶσαι, καὶ θὰ εἶσαι ἀπέριττος. Ἐκαστον ὃν ἔχει ἰδίους νόμους ῥυθμίζοντας τὸ εἶναι του, ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ θέτῃ τὰς πράξεις του καὶ τοὺς πόθους του ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τοὺς νόμους αὐτοὺς ἵνα βιοῖ ἀπέριττος. Τὸ ἄνθος βιοῖ ἀπέριττος διότι πορεύεται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τοὺς νόμους τοὺς ῥυθμίζοντας τὸ εἶναι τοῦ ἄνθους. Ἡ χελιδὼν εἶνε χελιδῶν. Ὁ βράχος, βράχος. Οὕτω χρῆ καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶνε ἄνθρωπος, καὶ ὄχι ἀλώπηξ, ὄχι λαγῶς, γύψ, πίθηκος, λέων, ψιττακός, ὄχι ἄλλο τι ἢ ἄνθρωπος. Αὐτὴ εἶνε ἡ οὐσία τοῦ ἀπέριττου:—“ὄχι ἄλλο τι ἢ ἄνθρωπος.” Εἶνε νόμος ῥυθμίζων τὸ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου νὰ μεταμορφοῦται, μεταρρυθμίζεται καὶ βελτιοῦται ἵνα ἡ φύσις του διηνεκῶς γίνεταί εὐγενεστέρα. Ὁ ἀπέριττος βιών μεριμνᾷ νὰ δρᾷ ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς αὐτὸν τὸν νόμον ὁποῦδήποτε καλεῖται νὰ δράσῃ. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ μεριμνα αὕτη συνεπάγεται προσπάθειαν, ἴσως δὲ καὶ στενοχώρησιν καὶ ἀγῶνα, ἀλλ' ὅπως αἰῶνες ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καταλήγουσιν εἰς τὴν διατύπωσιν ἐνὸς ἀξιώματος συγκεκριμένου ἀπὸ ὀλίγας λέξεις οὕτω καὶ ἐνδελεχῆς, μακρὰ αὐτοπειθαρχία προπαρασκευάζει ἡμᾶς νὰ ἐκτιμῶμεν τὸ κάλλος τῆς ἀπλότητος. Ὅπως σκοπὸς τῆς ἀληθοῦς Τέχνης εἶνε ἡ πραγμάτωσις τῆς ἀφθίτου ἰδέας ἐν τῇ ἐφημέρῳ μορφῇ, οὕτω σκοπὸς τοῦ ἀληθοῦς βίου εἶνε ἡ πραγμάτωσις τῶν θείων ἰδιοτήτων ἐν τῇ καθημερινῇ διαγωγῇ. Ὅπως ὁ καλλιτέχνης θὰ εἰργάζετο ἐπὶ ματαίῳ ἐὰν μὴ ἀπέριπτε τὰ περιττά, οὕτω ὁ ἄνθρωπος ζῆ ἐπὶ

ματαίῳ ἐνόσῳ δὲν ἀποκτᾷ τὴν ἔξιν τοῦ ἀπερίττου. Οἱ κανόνες τῆς ἠθικῆς εἰς αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ νὰ μᾶς ἐμποδίσωσιν ἀπὸ τοῦ νὰ διανύσωμεν τὴν ζωὴν μας ἐπὶ ματαίῳ. Τὸ ζῆν ἐπὶ ματαίῳ εἶνε παρὰ φύσιν, καὶ βεβαίως οὐδεὶς τὸ ἐπιθυμεῖ. Οὐδεμίαν ἀρετὴν ἔχεις ἐὰν ὁ βίος σου εἶνε ἀκαρπός. Αὐτὸς εἶνε ὁ νόμος τῆς Φύσεως. Εἶνε ἐπ'ἀνάγκης νὰ ὀργανίσης ἐν σεαυτῷ ἱεραρχίαν τάσεων, πασῶν πειθαρχουσῶν εἰς αὐτὸν τὸν νόμον, καὶ διὰ τὴν ὀργανῶσιν ταύτην ἀπαιτεῖται τάξις εἰς τὰ συναισθήματά σου ἀνάλογος πρὸς τὴν τάξιν ἣν ἀπαιτεῖ ἡ ὀργανῶσις στρατεύματος, μόνη δὲ ἐγγύησις τῆς ἀπαιτουμένης ταύτης τάξεως εἶνε τὸ ἀπέριττος βιοῦν. Τὸ ἀπέριττος βιοῦν δὲν σημαίνει μόνον ἀπλότητα ἐν ταῖς τέρψεσιν, ἐν ταῖς χρείαις καὶ ἐν τῇ διαγωγῇ, ἀλλὰ σημαίνει προσέτι καὶ ἀπλότητα ἐν τοῖς διαλογισμοῖς, καὶ ἐν ταῖς ἐκφράσεσιν. Ἀλλὰ τί ἐστὶν ἀπλότης διαλογισμοῦ; Ὁ γνώμων μας εἶνε. Ἄνθρωπε, ἔσο ἄνθρωπος καὶ ὄχι ἄλλο τι. Κατὰ συνέπειαν πᾶς τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι μὴ συντελῶν εἰς τὴν διηνεκὴ βελτίωσιν τοῦ χαρακτήρος μας εἶνε ἀπορρίψιμος ὡς ὄχι μόνου περιττός, ἀλλὰ καὶ ἐπικινδυνός. Μὲ τί νὰ ὁμοιώσωμεν τοὺς ἐπικινδύνους τρόπους τοῦ σκέπτεσθαι; Ἄς τοὺς ὁμοιώσωμεν μὲ πιθήκους λαμβάνοντας κατοχὴν τοῦ ἐργαστηρίου ἐνὸς ζωγράφου. Ἐκαστος φαντάζεται τί θὰ πράξωσιν οἱ πίθηκοι ἐκεῖ μέσα ἀφιέμενοι κύριοι τοῦ πεδίου. Αἶ, λοιπὸν ὅπως τὸ ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου δὲν εἶνε διὰ πιθήκους οὕτω καὶ ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια δὲν εἶνε διὰ στοχασμοὺς μὴ ἔχοντας τὴν ἰδιότητα νὰ προάγωσι τὸν χαρακτήρα. Οἱ πίθηκοι εἶνε περιττοί. Ἡ σύνεσις εἶνε στοιχεῖον τοῦ ἀπέριττου ἐν τοῖς διαλογισμοῖς. Ὁ στοχασμὸς σου εἶνε τὸ ξίφος σου καὶ πρέπει νὰ τὸν ἐπιμελεῖσαι. Βαθεῖα αὐτοπεποιθήσις καὶ αἰσιοδοξία ἄγουν εἰς τὴν ἀπλότητα τῶν διαλογισμῶν, διότι συντελοῦν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ πρόσω τάσιν. Ἡ λογικὴ δὲν ἀρκεῖ ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐλπίς ὡς πυξὶς ἐπὶ τὰ πρόσω. Ἡ ἐλπίς εἶνε τι θεῖον πρὸς ὃ ὀφείλεται σέβας. Ὁ στάχυς ἀναθρώσκων, τὸ πτηνὸν οἰκοδομοῦν, ἡ τρωθεῖσα ἔλαφος ἀναρρωνύουσα, ὁ χωρικὸς σπείρων κατόπιν θεομηνίας, τὸ ἔθνος ἀναβιοῦν κατόπιν συμφορῶν, ἡ ἐργάτρια μοχθοῦσα, ἀπαιτοῦσι τὸ σέβας ἡμῶν διότι ὅλαι αὐταὶ αἱ εἰκόνες εἶνε ἐνσαρκώσεις τῆς ἐλπίδος. Ὅπως ὁ μυστικοφιλόσοφος Σούσων ἀπεκυλύπτετο ὁσάκις συνήντα οἰανδήποτε γυναῖκα λέγων ὅτι οὕτω ἀπένειμε σέβας πρὸς τὴν Θεοτόκον, οὕτω ἕκαστος ἡμῶν ἀπονέμει σέβας πρὸς τὴν Ἐλπίδα ὁσάκις διαλογίζεται τὴν περὶ ὑπάρξεως πάλην τῆς Ἀνθρωπότητος τοὺς θρήνους τῆς καὶ τοὺς παιᾶνας τῆς, τὰ ἄλγη τῆς καὶ τὰς γηθοσύνας τῆς. Ἀποκαλύπτου πρὸ τῆς Ἐλπίδος διότι αὕτη εἶνε ἡ ἀθάνατος θυγάτηρ τοῦ Θεοῦ. Μυστήριον περιβάλλει ἡμᾶς, ἀγάπα καὶ ἐλπίζε καὶ γνώριζε ὅτι ὅσα γνωρίζεις εἶνε ἀσήμαντα ἀπέναντι τῶν ὅσα

δὲν γνωρίζεις. Ἀγάπα! Καὶ ὅταν τὸ ἀγαπᾶν μὲ φέρῃ ἀντιμέτωπον πρὸς τὴν πανουργίαν, πρὸς τὴν δολιότητα, τὴν ἀγνωμοσύνην, πρὸς τὴν κτηνωδίαν, πρὸς τὴν φιλαυτίαν, πρὸς τὸ μῖσος; Ἀγάπα καὶ τότε. Πᾶς ἄλλος τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι εἶνε πίθηκος, καὶ δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἀπλότητα ἐν τοῖς διαλογισμοῖς. Καὶ τί ἐστὶν ἀπλότης ἐκφράσεως; Ὅ,τι ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνην ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτήρος. Ἐὰν μοῦ δίδῃς ἀφορμὴν νὰ δυσπιστῶ εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῶν λόγων σου, ὁ μεταξὺ μας βίος καθίσταται ἀφορήτως περίπλοκος. Ἡ "εὐφύια" σου καὶ διπλωματία σου μὲ ἀνησυχεῖ καὶ παρακωλύει τὸ ἔργον τῆς αὐταναπτύξεως. Ἄλλ' ἡ ἀρετὴ τῆς φανερολογίας ἀπλοποιεῖ τὰς σχέσεις μας. Ὅ,τι λέγω περὶ σοῦ καὶ ἐμοῦ ἐφαρμόζεται ἐν μεγάλοις κύκλοις. Ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ, πρὸ πάντων ἐν τῇ πολιτικῇ, ἰδίως ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἀφεύκτως ἀκόμη καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, τῇ τέχνῃ, τῇ φιλολογίᾳ, τῇ θρησκείᾳ, ἡ ἔλλειψις τῆς φανερολογίας καταστρέφει τὴν ἀπλότητα τῆς ἐκφράσεως, ἐπιφέρει τὴν ἐκπτώσιν τῆς γλώσσης καὶ δημιουργεῖ κατάστασιν τινὰ ἀλληλοφενάκης. Τὶ ἀπεχθέστερον ἐφημεριδογράφου μεταβάλλοντος ἑαυτὸν εἰς σχινοβάτην τῆς γλώσσης, καὶ ὑπονομεύοντα οὕτω τὴν ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνην διὰ τῆς νοθείας τῶν λέξεων καὶ τῶν φράσεων. Εἶνε ὡς ὁ καταπλημμυρῶν τὴν ἀγορὰν μὲ κίβδηλα νομίσματα, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι οὗτος μὲν βλάπτει τὸ θυλάκιον ἐκεῖνος δὲ κάτι τι τιμαλφέστερον—τὸ ἦθος. Ἡ βάρβαρος ἔξις τοῦ λέγειν ὑπερβολὰς ὅπως καὶ ἡ ἀνανδρος ἔξις τοῦ ψεύδεσθαι εἶνε, ἐννοεῖται, ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἀρετὴν τῆς φανερολογίας, καὶ ἀποτελεῖ μίαν τῶν καταστρεπτικωτέρων ἐπιδράσεων ἐπὶ τῆς καλλονῆς καὶ ἀγνότητος τῆς γλώσσης. Ἐπειδὴ δὲ ἡ καλλιτεχνία εἶνε καὶ αὐτὴ γλώσσα, δὲν εἶνε ἄσκοπον νὰ ὑπευθυμίσω εἰς τοὺς καλλιτέχνους ὅτι σφραγὶς τῆς μεγαλοφυΐας εἶνε τὸ ἀπερίττον. Ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀπλότητα ἐν τῇ διαγωγῇ, μὴ λησμονῶμεν τὸν γνώμονά μας. "Ἔσο ὄχι ἄλλο τι ἢ ἄνθρωπος." Ὅπως ὁ ἔνσαρκος ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ χώρου καὶ χρόνου, οὕτω δὲν δύναται νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ἀνάγκη πᾶσα νὰ διάγωμεν ὡς ἄνθρωποι, ἀφοῦ εἴμεθα ἄνθρωποι, ἡ δὲ φύσις θέλουσα ἡμᾶς ἄνθρωπους καὶ ὄχι ἄλλο τι, ἐπιβάλλει ἡμῖν τοὺς κανόνας οἵτινες καθιστῶσι τὴν διαγωγὴν μας ἀνθρωπίνην. Δὲν ὑπάρχει τρίτη διέξοδος ἢ συμμορφοῦσαι πρὸς τοὺς κανόνας τούτους καὶ προάγεσαι, ἢ δὲν συμμορφοῦσαι καὶ καθαιρεῖσαι ἀπὸ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Συμμόρφωσις δὲ εἶνε οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ ἐκτέλεσις τοῦ ἀπλοῦ καθήκοντος τῆς στιγμῆς. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν θεωροῦμεν περιττὴν αὐτὴν τὴν ἐκτέλεσιν, ἀλλ' ἀπειναντίας

αὐτὴ εἶνε οὐσιώδης διότι αὐτὴ μᾶς προγυμνάζει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δυσκόλων καθηκόντων ἅτινα ἀνωφελῶς καὶ πράγματι περιττῶς ἐπιχειροῦμεν. Ἐν πρόχειρον παράδειγμα ἡ πραγματοποίησις τῆς λεγομένης "μεγάλῃς ἰδέας" εἶνε δύσκολον καθήκον καὶ εἴμεθα ἐντελῶς ἀναρμόδιοι δι' αὐτὸ ἐνόσω θεωροῦμεν περιττὴν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀπλοῦν καθηκόντων τῆς ἡμέρας, ἅτινα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀντιπαρέρχομεθα λέγοντες "ἐγὼ θὰ διορθώσω τὸ σύστημα;" Ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ διορθώσῃς τὸ σύστημα πρόκειται νὰ γυμνασθῇς εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σπουδαιοτέρων καθηκόντων ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξαρτᾶται ἡ ἄμεσος διόρθωσις τοῦ συστήματος. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι σὺ μόνος δὲν δύνασαι νὰ διορθώσῃς τὸ πᾶν, ἀλλὰ ἀφεύκτως καὶ ἀδυσωπήτως ἀπαιτεῖται νὰ ἐκτελέσῃς τὸ ὀλίγον τὸ ὁποῖον δύνασαι, ἀφίνων τὰ λοιπὰ εἰς τὴν ἐξέλιξιν· ἐὰν ὁμως κρίνῃς περιττὴν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπλοῦ σου καθήκοντος, ἀντὶ προόδου συμβαίνει ὀπισθοδρόμησις καὶ εἶσαι ὑπεύθυνος. Ἔστω καὶ ἂν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀφίνωσι τὰ ἀπλὰ καθήκοντα τῆς στιγμῆς ἀνεκτέλεστα, σὺ δὲν ἀπαλλάττεσαι τῆς εὐθύνης σου εἰμὴ ἐκτελῶν τὸ ἐνώπιόν σου ἀπλοῦν καθήκον, καὶ παραλείπων ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς περιττὸν πᾶν καθήκον δι' ὃ εἶσαι εἰσέτι ἀναρμόδιος. Τοῦ στρατιώτου ἀπλοῦν καὶ ἄμεσου καθήκον εἶνε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ στρατηγοῦ, καὶ νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναρμόδιον νὰ ἐκτελέσῃ στρατηγικὰ καθήκοντα. Ἄνευ τοῦ ὅρου τούτου, ἡ περιπλοκή, ἡ ἥττα, καὶ ὁ ὀλεθρος τοῦ βίου εἶνε ἀφευκτος. Ἀπλότης λοιπὸν ἐν τῇ διαγωγῇ σημαίνει: ἐκτελεῖ τὸ δι' ὃ ἐκλήθης αὐτοῦ ἔνθα εἶσαι καὶ ἄφινε τὰ μακρὰν ἀπέχοντα ὡς περιττὰ ἐπὶ τοῦ παρόντος. Διᾶκρινε τὸ δι' ὃ ἐκλήθης ἀπλοῦν καθήκον μόνος σου μὴ περιμείνῃς νὰ σοῦ τὸ ὑποδείξῃ ἄλλος. Διὰ νὰ ἀγαπήσῃς τὸ ἔργον σου πρέπει νὰ τὸ ἀντιληφθῇς μόνος σου ἐκ τῶν ἔνδον. Αἰγλή τότε καλλονῆς καὶ ἀθανασίας θὰ περιλούσῃ τὰς συνθήκας εἰς ἃς εὐρίσκεισαι ἃς ἴσως θεωρεῖς, ὡς ἀφάνειαν ἢ ἀδοξίαν. Κατάστησε στρατηγὸν σου τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητα, ἐκτελεῖ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐνδοτέρου τούτου στρατηγοῦ καὶ θὰ πλεύσῃς πλησίστιος πρὸς τὸν θρίαμβον, διότι θὰ τεθῆς εἰς συνάφειαν πρὸς τὴν αἰωνίαν πηγὴν τῆς Ζωῆς καὶ θὰ ἀντλήσῃς ἐκεῖθεν ἰκμάδας ὅπως τὸ δένδρον ἀνοίγει τοὺς κάλυκας του καὶ παράγει τοὺς καρπούς του ἀντλοῦν ἰκμάδας ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Οὕτω μόνον εἶνε τις μέγας. Προκειμένου περὶ τῆς ἀπλότητος ἐν ταῖς χρείαις μας, ἡ περιπλοκή προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι λησμονοῦμεν ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα διὰ νὰ εἶνε τις ὑγιῆς σωματικῶς ἠθικῶς διανοητικῶς καὶ πνευματικῶς εἶνε ὄντως ὀλίγιστα. Καθαρὰ τροφή, ἀπλή ἐνδυμασία, ὑγιεινὴ κατοικία, ἀῆρ καὶ κίνησις. Ἐν τῇ πλάνῃ μας φρονοῦμεν ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην πολλῶν πραγμάτων ἅτινα εἶνε ὅλως περιττὰ καὶ τὸ σοβαρὸν εἶνε ὅτι ὄσω

περισσότερον θεραπεύομεν αὐτὴν τὴν ὑποτιθεμένην ἀνάγκην τῶν περιττῶν, τόσῳ περισσότερον αὐτὴ μένει ἀθεράπευτος, καὶ τόσῳ περισσότερα δίψα ἐν ἡμῖν γεννᾶται πρὸς θεραπείαν τῆς. Τὰ ἀνωθι ὀλίγα ἀπαιτούμενα τότε λησμονοῦνται καὶ ἡ ὑγεία μας ἢ σωματικὴ, ἢ ἠθικὴ, ἢ διανοητικὴ καὶ ἢ πνευματικὴ, μᾶς ἀποχαιρετᾶ, ἢ δὲ κοινωνία διαίρειται εἰς δύο κατηγορίας εἰς τοὺς παλαιόντας περὶ χρυσοῦ ἀφ' ἐνός, καὶ εἰς τοὺς παλαιόντας περὶ ἄρτου ἀφ' ἑτέρου. Τὰ πάθη ἐξεγείρονται καὶ φέρουσι τὴν παρακμὴν καὶ τὴν πτώσιν. Ἡ ἀπλότης ἐν ταῖς χρεῖαις ἔχει ὡς οὐράνιον συμπλήρωμα τὴν ἀπλότητα ἐν ταῖς τέρψεσι. Μάτην ζητοῦμεν τέρψιν εἰς τὰ ἔξω. Ἴσως ἐπιτυγχάνεται στιγμιαία τις τέρψις εἰς τὰ ἔξω, εἰς ἣν ὁμως παρομαρτεῖ μόνιμος ἔλλειψις γαλήνης. Ἡ μόνιμος τέρψις εἶνε κατόρθωμα τοῦ γνωρίζοντος πῶς νὰ διατηρῇ ἑαυτὸν ὑγιᾶ σωματικῶς, ἠθικῶς, διανοητικῶς καὶ ἠθικῶς. Δι' αὐτὸν ὅλαι αἱ ἐξωτερικαὶ ἡδοναὶ καὶ τέρψεις εἶνε φορτικώτατοι βαρβαρισμοί. Ἐχει τὴν διηνεκὴ ἡδονὴν τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ ἰσχυρίας, ἣτις ἐξασφαλίζει αὐτῷ καὶ μόνιμον γαλήνην. Ἡ ἀπλότης ἐν ταῖς τέρψεσιν εἶνε ἀνεξάντλητος γηθοσύνη, ἢ ἐπιδιώξις περιττῶν τέρψεων τῆς στιγμῆς εἶνε σειρά ἀλγηδόνων φέρουσα τὸ προσωπεῖον τῆς ἡδονῆς. Ἡ γηθοσύνη τρέφει καὶ ἀνυψοῖ ἢ ἀπόλαυσις φθείρει καὶ ἀποκτηνοῖ. Ἡ μὲν βασίζεται ἐπὶ τοῦ ἀλτρουισμού, ἢ δὲ ἐπὶ τοῦ ἐγωισμού. Πᾶσα τέρψις συνεπαγομένη τὴν θεραπείαν τοῦ ἐγὼ ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων, εἶνε περιττὴ καὶ ὡς περιττὴ ἐπικίνδυνος. Ὁ ποθῶν τὸν ἀπέριττον βίον πρέπει νὰ λησμονῇ τὸ ἐγὼ εἰς τὰς τέρψεις του, καθιστῶν οὕτω αὐτὰς στοιχεῖα γηθοσύνης, ὄχι ἀπολαύσεως. Ἡ ἀπλότης εἶνε ἀδελφὴ τῆς γηθοσύνης, ἢ περιπλοκὴ, τῆς ἀπολαύσεως. Ἐν ἐκ τῶν στοιχείων ἄνω ἀντιστρατεύονται πρὸς τὸ ἀπερίττως βιοῦν εἶνε τὸ μίσθαρνον πνεῦμα. Μίσθαρνον πνεῦμα εἶνε ἢ ἰδέα ὅτι τὰ πάντα ἀγοράζονται. Σίτος καὶ γεώμηλα καὶ ὑφίσματα ναί, ἀλλὰ ἢ ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶνε ἐμπόρευμα. Τὸ μίσθαρνον πνεῦμα λέγει "ὅλα ἐπιτυγχάνονται διὰ τοῦ χρήματος," μόλαταῦτα ὁ ἐξ ἀϋπνίας πάσχων ἑκατομμυριούχος δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ὕπνου διὰ τοῦ χρυσοῦ του. Ὅπως ὁ ὕπνος δὲν ἀγοράζεται οὕτω δὲν ἀγοράζεται ἢ γαλήνη, ἢ ἀγάπη, ὁ πατριωτισμὸς, ἢ τιμὴ, ἢ θρησκεία. Οἱ κῆληλοι ὅλα αὐτὰ τὰ ἐμπορεύονται, ἀλλ' ἐνόσῳ εὐρίσκουν ἀνθρώπους νομίζοντας ὅτι τὰ ἀγοράζουν αὐτὰ, τὸ μίσθαρνον πνεῦμα θὰ θριαμβεύει καὶ τὸ ἀπέριττον τοῦ βίου θὰ καθίσταται ἀδύνατον. Δὲν πταίουں λοιπὸν τόσον οἱ κῆληλοι ὅσον ἡμεῖς οἵτινες δὲν ἀπαρνούμεθα τὸ μίσθαρνον πνεῦμα ἀναγκάζοντες πάντα κῆληλον νὰ εὐρῆ ἐντιμὸν τι ἔργον. Ἄμα εἶπης, "τί θὰ κερδήσω" τροφοδοτεῖς τὸ μίσθαρνον πνεῦμα καὶ συντελεῖς εἰς τὴν περιπλοκὴν τοῦ βίου. Ἄμα εἶπης "τί θὰ κερδήσῃ τὸ σύνολον"

ὑπηρετεῖς τὴν Ἀνθρωπότητα καὶ συντελεῖς εἰς τὸ ἀπερίττως βιοῦν. Ὁ διεξάγων οἰονδήποτε ἔργον ζημοῖ τὴν κοινωνίαν ἐνόσῳ τὸ διεξάγει χάριν κυρίως τῆς ἐξ αὐτοῦ ἀπορροεύσης πληρωμῆς, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι κραταίονει τὸ μίσθαρνον πνεῦμα, προσέτι διεξάγει τὸ ἔργον του κακῶς. Τί οὐτιδανότερον καὶ τί κακουργότερον, φερ' εἶπεῖν, μισθάρνου δημοσιογράφου; Πᾶν ἄρθρον του εἶνε τερθρεία καὶ δηλητήριο, τόσῳ μᾶλλον καθόσον θὰ ἦτο σωτήριος ἐὰν ἐμερίμνα πρῶτον περὶ τῆς εὐθύνης του καὶ τελευταῖον περὶ τῆς ἀπολαυῆς του. Εἶνε κολοσσιαία πλάνη νὰ καθιστᾶ τις τὴν ἀπολαυῆν ἐλατήριον τῆς δράσεώς του, καὶ αὐτὴ ἢ πλάνη εἶνε ἢ πηγὴ τῶν τόσων κοινωνικῶν ναυαγίων. Βεβαίως πρέπει νὰ ζήσῃ τις, ἀλλ' ὅπως δὲν θὰ ἐγίνεσο προδότης τῆς πατρίδος σου διὰ νὰ ζήσῃς, οὕτω δὲν πρέπει νὰ παρεκκλίνῃς τῆς αὐστηρᾶς εὐθύτητος χάριν κέρδους. Τὰ λαμπρότατα τρόπαια τῆς Ἀνθρωπότητος ὀφείλονται εἰς δράσεις ἀποφερούσας τὰ ἐλάχιστα κέρδη, θὰ ἦτο ἐπομένως εὐχῆς ἔργον ἐὰν αὐταὶ αἱ δράσεις ἐτιμῶντο περισσότερον παρὰ αἱ ἀποφέρουσαι τὰ μέγιστα κέρδη. Δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι "τὸ χρήμα κατορθώνει τὰ πάντα," διότι ἂν μετ' αὐτοῦ δὲν συμβαδίζουσι ἢ σύνεσις καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς, δὲν κατορθώνει τίποτε εἰμὴ βλάβην. Τὸ χρήμα εἶνε ἰσχυρόν, ἀλλὰ δὲν εἶνε πανίσχυρον. Ἀπέριττος βίος εἶνε ἀνέφικτος ἐνόσῳ ἀποδίδομεν εἰς τὸ χρήμα παντοδυναμίαν. Ὅ,τι κεκτήμεθα πολυτιμώτατον, τὸ ἐλάβομεν δωρεάν, εἶμεθα ὁμως ἀνάξιοι αὐτοῦ ἐὰν δὲν προθυμοποιούμεθα νὰ δώσωμεν δωρεάν ὅ,τι πολυτιμώτατον ἀπεκδέχεται ἢ Ἀνθρωπότης ἀφ' ἡμῶν. Ἐτερον πρόσκομμα τοῦ ἀπερίττως βιοῦν εἶνε ἢ παιδαριώδης μαγία ἢ οἱ πλείστοι ἔχουν ν' ἀκούεται τὸ ὄνομά των. Ἐκ τῆς νόσου ταύτης προκύπτει ἢ περιπλοκὴ ὅτι καταπνῶμεν νὰ μὴ ἀγώμεθα εἰς τὰς ἐνεργείας ἡμῶν ὑπὸ ἄλλου πνεύματος εἰμὴ τοῦ τῆς ματαιοδοξίας καὶ τοῦ θεαθῆναι. Καὶ βίος οὐ σφραγίς εἶνε τὸ δῆθεν, εἶνε οἰκτρότατα περίπλοκος καὶ οὐτιδανός. Θὰ ἦμεθα ἀπέριττοι, νοήμονες καὶ δημιουργοὶ ἐὰν ἐμιμούμεθα τὴν ἐξέλιξιν, ἣτις ἀθούρως καὶ ἀφανῶς κατορθώνει τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἐξαισία, τὰ θαυμάσια καὶ τὰ ἀνεξιχνίαστα. Οἷα γηθοσύνη νὰ μὴ γνωρίζῃ ὁ κόσμος τοὺς ἐνθουσιασμούς μου καὶ τὰς οὐρανίας πηγὰς τῆς δράσεώς μου! Ἄλλ' ἂν περιμένωμεν ἀπὸ τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου, ἀληθῶς γινόμεθα τόσῳ ὀλυγώτερον ἄξιοι θαυμασμοῦ ὅσῳ περισσότερον κατορθόνομεν νὰ μᾶς θαυμάζῃ ὁ κόσμος. Δὲν ὑπάρχουν ἀναστήματα μείζονα τῶν δραστάντων ὑπὲρ τῆς Ἀνθρωπότητος ἀθούρως καὶ ἀφανῶς. Πᾶσα ἀφίλαυτος ἐνέργεια εἶνε δράσις ὑπὲρ τῆς Ἀνθρωπότητος· πᾶσα ἀνεπίδεικτος καλωσύνη εἶνε παράσημον. Ἀγάπα τὴν ἀφάνειαν ἂν θέλῃς νὰ σωθῆς ἀπὸ τὸν κρημνὸν εἰς ὃν φέρονται οἱ βιοῦντες πρὸς τὸ θεαθῆναι. Θεσαυροὶ τῆς Ἀνθρωπότητος εἶνε αἱ ἀφανεῖς καλωσύναι. Ἡ μαγία

τοῦ θεαθῆναι καὶ τοῦ δῆθεν τίκει ἕτερόν τι πρόσκομμα κατὰ τοῦ ἀπερίττου βίου. Θυσιάζει καὶ τὴν ἐστίαν τοῦ ὀδυρῶν ν' ἀρέσῃ εἰς τὸν κόσμον. "Ὅταν θυσιάζωμεν ὅλοι τὰς ἐστίας μας ἢ κοινωνία μεταβάλλεται εἰς ἀγέλην. Ἐν τῇ ἐστία τοῦ ἑκάστος ἔχει τὴν ἀτμοσφαῖραν τοῦ. Ἡ ταπεινοτάτη ἐστία ἔχει τὸ ἰδιάζον αὐτῆς ἄρωμα, ἔχει ἰδίαν ψυχὴν, καὶ ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ αὐτῆς δυνάμεθα νὰ διαγνώσωμεν τὸν ῥυθμὸν τῆς ψυχῆς τοῦ οἰκοῦντος. Οἷος ὄλεθρος εἶναι καταστρέψωμεν τὰ δημιουργικὰ ταῦτα κέντρα μας χάριν ἐφημέρου τινος ἐπίδοκίμασίας τῶν περὶ ἡμᾶς! Δημιουργοῦμεν μόνον ἐκεῖ ἔνθα ἔχομεν τὴν ἐστίαν μας, καὶ ἡ ἐστία μας εἶνε ὁ διερμηνεὺς τῶν αἰσθημάτων μας. Τότε μόνον ὁ βίος ἔχει κάλλος καὶ αἴγλην ὅταν τὸ κάλλος καὶ ἡ αἴγλη ἀκτινοβολοῦσιν ἀπὸ τὰς ἐστίας μας. Διὰ τοῦτο τὸ ἀπερίττον εἶνε ὠραῖον διότι τὸ κάλλος δὲν ἔγκειται εἰς τὰ πράγματα ἅτινα ποθοῦμεν, ἀλλ' εἰς τὴν ψυχὴν ἣτις ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐπιχύνη θέλητρα εἰς τὰ περὶ αὐτήν. Μέγας ἐχθρὸς τοῦ ἀπερίττου βιοῦν εἶνε ἡ ἀλαζονία, ἣτις εἶνε παιδαριώδες ἐλάττωμα. Οἱ πλούσιοι νομίζουν καὶ ὁ κόσμος πιστεύει, ὅτι εἶνε ἄνθρωποι ἀξίας διότι ἔχουν χρήματα. Λησμονοῦν ὅτι ἄλλο τὸ εἶναι καὶ ἄλλο τὸ ἔχειν. Πλανᾶσαι εἶναι φρονῆς ὅτι ἐπειδὴ ἔχεις χρήματα, εἶσαι ἀνεξάρτητος. Ὁ πλοῦτος εἶνε μέσον κοινωφελούς δράσεως, καὶ εἶσαι φοβερὰ ὑπεύθυνος κρατῶν εἰς χεῖρας σου τοιοῦτον ὄργανον. Εἰς μέγας μεταμορφωτῆς, ὁ Λούθηρος, εἶπεν ὅτι, εἰς τὰς χεῖρας πολλῶν ὁ πλοῦτος εἶνε ὡσεὶ κιθάρα εἰς πόδας ὄνου. Πρέπει νὰ εἶσαι ἀπλούς καὶ ἀνεπίδεικτος καὶ νὰ αἰσθάνεσαι τὸ μέγα βᾶρος ὅπερ φέρεις ἔχων χρήματα, διὰ νὰ προκύψῃ ἁρμονία ἀπὸ τὸν πλοῦτον σου. Ὁ πλοῦτος εἶνε κοινωνικὴ δύναμις ἢ προορισμὸς εἶνε ἡ εὐεξία ἀπάντων. Τὸν πλοῦτον σου ὀλόκληρον, τὸν ὀφείλεις εἰς τοὺς ἄλλους, διότι ἄνευ τῶν ἄλλων δὲν θὰ εἶχες πλοῦτον. Καλλιέργει λοιπὸν τὸ ἦθος ὀφειλέτου καὶ δείκνυε τὸν ἰπποτισμὸν τοῦ πληρόντος τὰ χρέη τοῦ ἀνελλιπῶς. "Ὅχι μόνον ὁ πλοῦτος ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄλλο προνόμιον ἢ ἀπόκτημα, ἢ πλεονέκτημα συνεπάγεται ὁμοίαν εὐθύνην. Ἐὰν ἔχῃς ἐξουσίαν τινα οἰανδήποτε αὕτη δὲν εἶνε διὰ σέ, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἄλλους, διότι ἄνευ τῶν ἄλλων δὲν θὰ τὴν εἶχες, οὔτε ὑπάρχει λόγος ἕτερος δι' ὃν ἔχει τις ἐξουσίαν ἀφοῦ ὅλοι ἔχομεν ἴσα δικαιώματα. "Ὅστε εἶσαι ὀφειλέτης, ἔχεις δὲ πάντοτε περισσοτέρας ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς ὑπὸ σέ ἢ ὅσας ἔχουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ ὅταν τὸ αἰσθάνεσαι τοῦτο σέ ὑπακούουσιν ἀπ' ἐυστίκτου. Παραδέχομαι ἀφ' ἑτέρου ὅτι πολλάκις καὶ ἡ ἀλαζονεία τῶν ὑποδεεστέρων εἶνε οὐχ ἥττον εἰδεχθῆς καὶ ἀφόρητος. Ἐὰν ἔχῃς γνώσεις πάλιν ὀφειλέτης εἶσαι διότι αἱ γνώσεις σου δὲν εἶνε διὰ σέ ἀλλὰ διὰ τοὺς ἄλλους, ὡς ἄνευ δὲν θὰ ἐγνώριζες τίποτε. "Ἄλλως τε καὶ ἂν πράγματι ἔχῃς γνώσεις, ἀντελή-

φθῆς ἤδη ὅτι εἶνε ἀχανῆς ὁ ὀρίζων τῶν ἀληθειῶν ὡς ἀγνοεῖς. Ἐὰν εἶσαι ἐνάρετος, ἐπίσης τὸ πλεονέκτημα αὐτὸ σέ καθιστᾷ ὑπεύθυνον, διότι δὲν θὰ τὸ εἶχες εἰδὲν συνέτεινον εἰς τοῦτο οἱ ἄλλοι, καὶ δὲν ὑπάρχει τι εἰδεχθέστερον ἀνθρώπου ἀλαζονευομένου διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ. Ἐν καὶ μόνον εἶδος ὑπεροχῆς ὑπάρχει—ἡ ἔφεσις ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ πρὸς τὰ ἄνω. "Ἴνα νικηθῶσι καὶ κατατροποθῶσιν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἀπερίττου βιοῦν ἀνάγκη πᾶσα νὰ μεταρρυθμίσωμεν τὰς ἰδέας μας περὶ ἀνατροφῆς καὶ παιδείας. Ἐν πρώτοις πολλοὶ γονεῖς εἶνε ἀφορητῶς τυραννικοὶ πρὸς τὰ τέκνα των καὶ συμπνίγουσι τὰς πολυτίμους πρωτοτυπίας καὶ ἰδιοφυίας των. "Ἄλλοι χωροῦντες εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον εἶνε τερατωδῶς ἀνεκτικοὶ πρὸς αὐτὰ καὶ τὰ καθιστῶσι τυράννους. "Ἄλλοι συνδυάζουσι τὰ δύο εἰρημένα ἄκρα καὶ παράγουσιν ὄντα κατὰ τὸ ἥμισυ αὐτόματα, κατὰ τὸ ἥμισυ τυράννους. Ἐν τούτοις ὁ γνώμων καθ' ὃν δέον νὰ διευθύνεται ἡ ἀνατροφή τῶν παιδῶν εἶνε εἰς καὶ ἀπλούστατος. Ἐχε διηνεκῶς ὑπ' ὄψει ὅτι α') αἱ πρωτοτυπίαί τοῦ παιδὸς δέον νὰ ἐνθαρρυνθῶσι β') δέον νὰ ἐντυπωθῆ ἀνεξίτηλως εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ὅτι πᾶν ἄλλο ἀνθρώπινον ὄν εἶνε ἀδελφός του. "Ὅταν καταστήσωμεν τὰ τέκνα μας αὐτόβουλα καὶ ἀδελφόφρονα ἢ περιπλοκὴ τοῦ βίου θὰ λείψῃ. Θὰ λείψῃ ὁ πιθηκισμὸς, ἡ στείροτης, ἡ ψευδολογία, ὁ φανατισμὸς, ἡ ἐκμετάλλευσις καὶ ἡ μισαλλοδοξία. Ὁ δημόσιος καὶ πολιτικὸς βίος τότε μόνον θὰ ἐξυγιανθῆ καὶ ἀδροποιηθῆ ὅταν σφραγίσωμεν τὰς ἐστίας μας μετὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀφελείας, τῆς αὐτοβουλίας καὶ τῆς ἀδελφοφροσύνης. Κοινωνία ἔνθα ἑκάστον ἄτομον τυρβάζει διὰ τὸ ἀτομικὸν του ὄφελος εἶνε ἀγέλη. Κοινωνία ἔνθα ἑκάστος θεωρεῖ τὸν ἄλλον ὀφειλέτην του εἶνε πανδαιμόνιον. Ἡ ψυχὴ ἐνὸς λαοῦ εἶνε ἡ ἐνότης, καὶ ἐνότης δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ εἰμῆ, ἔνθα ἑκάστος θεωρεῖ ἑαυτὸν ὀφειλέτην πρὸς τοὺς ἄλλους ἔνθα ἑκάστος ἐνθυμεῖται τὸ οὐσιῶδες καὶ λησμονεῖ τὸ ἐπουσιῶδες. Οὐσιῶδες πάντοτε εἶνε ὁ, τι συνενοῖ καὶ συμφιλιώνει.

ΠΡΟΦΗΤΑΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ. ΙΕ. ΣΕΛΛΕΥ.

"Προέξοχος μεταξύ τῶν υἱῶν τοῦ φωτὸς διαλάμπει" ὁ μέγας ἀγγλος ποιητῆς Σέλλευ, λέγει ὁ βιογράφος αὐτοῦ Οὐίλλιαμς.* Δὲν ἦτο μόνον μέγας ποιητῆς, ἦτο μέγας προφήτης καὶ μέγας φιλόσοφος καὶ συνιστῶμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ διεξέλθῃ ἐπιμελῶς τὴν περὶ τοῦ ἀνδρὸς μελέτην τὴν δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ Π. Ε. Δρακούλη ἐν τῷ "Παρνασσῶ," Μαΐου καὶ Ἰουνίου 1892. Εἰπερ τις καὶ ἄλλος δικαιούται ὁ Σέλλευ νὰ συγκαταλεχθῆ εἰς τὴν χορείαν τῶν προφητῶν τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ. Ἐν τῇ ΕΡΕΤΝῃ τοῦ Ἰουλίου

* *The Ethics of Diet*, by Howard Williams.

1905 χαρακτηρίζεται ως ο πρώτος διερμηνεύσας εἰς τὸν κόσμον τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀνωτέρου ἔρωτος, καὶ δύναται ἀνευδοιάστως νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς πατὴρ τῆς κοινωνιολογίας καὶ, ὅπερ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας εἰδικῶς ἐνδιαφέρον, δημιουργὸς τοῦ φιλελλητισμοῦ. Πολλοὶ φρονούσιν ὅτι ἀνευ τοῦ Σέλλεϋ, δὲν θὰ ὑπῆρχε Βύρων, καὶ ἀνευ τοῦ Βύρωνος δὲν δὲν ὑπῆρχον οἱ φιλέλληνες πολιτεῦταί, συγγραφεῖς, πρεσβευταὶ καὶ ναύαρχοι τοῦ 1827. Ἡ φράσις τοῦ Σέλλεϋ "Ὅλοι εἴμεθα Ἕλληνες" οἱ νόμοι μας, ἡ φιλολογία μας, ἡ θρησκεία μας, αἱ τέχναι μας, ἔχουσι τὰς ρίζας τῶν ἐν Ἑλλάδι" † ἀντήχει στεντορείως εἰς τὰς ἀκοᾶς τῆς γενεᾶς ἐκείνης, καὶ ἀκόμη ἀκούεται. Ὀλόκληρον τὸν βίον τοῦ διέκρινε σφοδρότης διαμαρτυρίας κατὰ τῶν ἀδικούντων καὶ καταδυναστευόντων τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀφ' οὗτου ἐξανέστη κατὰ τῶν τυραννικῶν κανονισμῶν τοῦ σχολείου τοῦ δωδεκαετῆς, μέχρις οὗ ἔγραψε τὸ ὑστατον ἔργον του "Ἑλλάς" τὰ ἀποπνεόν μύδρους κατὰ τῆς τυραννίας τῶν εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων, δὲν ἔπαυσεν ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας. Δεκαεπταετῆς τῷ 1810, ἐνεγράφη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὁξφόρδης, ἀλλὰ τὸ φιλέρευνον πνεῦμα του δὲν ἠσύχαζεν οὔτε ἐδίδεν ἠσυχίαν εἰς τοὺς σοφοὺς τῆς ἡμέρας πανταχοῦ ποθοῦν νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ἀλήθειαν, μέχρις οὗ ἡ Ὁξφόρδη τὸν ἀπέλασεν ὡς δῆθεν ἄθεον. Τὴν λέξιν ταύτην ὁ Σέλλεϋ μετεχειρίσθη ποτε ὡς χαρακτηρισμὸν του, ἀλλ' ὁ ἴδιος ἐξηγεῖ ἐνταυτῷ ὅτι τὴν μετεχειρίσθη ὡς ἔκφρασιν τῆς φρίκης του κατὰ τῆς ἐπικρατούσης δεισιδαιμονίας καὶ εἰδωλολατρίας· ἀνείλκυσε οὕτως εἰπεῖν τὴν λέξιν ὡς ὁ ἱππότης ἀνείλκυεν ἐκ τοῦ ἐδάφους τὸ ριπτόμενον χειρόκτιον, ἔτοιμος νὰ προκινδυνεύσῃ μαχόμενος κατὰ τῆς ἀδικίας. Ἀγάπη τῆς ἀληθείας, ἐνάσκησις τῆς δικαιοσύνης, σέβας πρὸς τὴν ζωὴν αὐτὸ εἶνε τὸ ἰδεώδες ὅπερ ἀμελῶν τις εἶνε ἄθεος, αὐτὸ εἶνε τὸ εὐαγγέλιον ὅπερ τις ἀρνούμενος εἶνε ἀντιχριστιανικός, ὅτιδῆποτε καὶ ἂν πιστεύῃ. Ὁ Σέλλεϋ ἦτο ὁ πρόμαχος τοῦ ἰδεώδους τούτου καὶ ὁ κήρυξ τοῦ εὐαγγελίου τούτου, ἦτο δηλαδὴ πᾶν ἄλλο ἢ ἄθεος, πᾶν ἄλλο ἢ ἀντιχριστιανικός. Ἀποβληθεὶς ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιον, καὶ μάλιστα διὰ τοιούτου λόγου ἔχασε τὴν εὐνοίαν τοῦ πατρὸς του—ἀνθρώπου ἔχοντος χρήματα, χαρακτῆρα δὲ ὄλως διόλου διάφορον τοῦ υἱοῦ του. Ἡ ἀντιτυραννικὴ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ ὅλη χύνεται εἰς πᾶν ἔργον του. Τὸ μῖσος τοῦ κατὰ τῆς ψευδολογίας καὶ φιλαυτίας, καὶ ἡ πίστις του ἐπὶ τὸν τελικὸν θρίαμβον τοῦ Ἀγαθοῦ καταδηλοῦνται εἰς τὸ ποίημά του Βασίλισσα Μάβ, ἐκδοθὲν τῷ 1813. Κοσμοῦσι τὸ ἔργον τοῦτο ὑποσημειώσεις τοῦ ποιητοῦ ἐξ ὧν μία μακρὰ ἀνεδημοσιεύθη πρό τινων ἐτῶν εἰς ἴδιον τεύχος μετὰ προλόγου καὶ

† "Παρνασσός," 1892, σελ. 515.

σχολίων, ὑπὸ τῆς "Ἐταιρίας πρὸς διάδοσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Σέλλεϋ." Ἐκ τοῦ πονηματίου τούτου ἀποσπῶ τὰς ἐξῆς περικοπὰς. "Μόνος ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ διαφθαρέντα ζῶα, ὑπόκειται εἰς νόσους. Τὰ ἀτίθασσα εἶνε ἐντελῶς ἀπηλλαγμένα ἀσθενειῶν. Τὰ τιθασσευθέντα ἔχουν κτηνιάτρους ὅπως ὁ τιθασσευτής των ἔχει ἰατρούς. Ὁ ἄνθρωπος, ὡς ὁ σατανᾶς ἀνάσσει ἀλγούντων, καὶ οἱ ὑπηκοοὶ του θὰ καταρῶνται τὸ δυσφόρητον γεγονός (the untoward event) ὅπερ ἀνύψωσεν αὐτὸν ὑπεράνω τῶν λοιπῶν ζώων. Ἐρωτῶ πῶς θὰ συμβιβάσωμεν τὸν ἀνθρωπισμὸν μας μὲ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἠσυχίαν τῆς ἐμφύχου φύσεως; Πέπεισμαι ὅτι ἀποχὴ ἀπὸ τῆς κρεοφαγίας εἶνε εἰς τρόπον πρὸς λύσιν αὐτοῦ τοῦ σοβαροῦ προβλήματος. Δὲν ἀγνοῶ ὅτι εἶνε καὶ ἄλλαι πηγαὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀθλιότητος, εἶνε αἱ παράφρονες ἰδέαι περὶ σχέσεως τῶν δύο φύλων, εἶνε ἡ σαπρὰ ἀτμοσφαῖρα τῶν μεγαλουπόλεων, εἶνε ἡ μωρὰ περιθυλάκωσις τοῦ σώματος διὰ περιττῶν φορεμάτων, καὶ οὐχ ἥκιστα ἡ παράλογος μέθοδος τῆς ἐπιμελείας τῶν βρεφῶν. Ἀλλὰ ἡ κρεοφαγία εἶνε ἡ γονιμωτέρα πηγὴ κακοῦ. Ἐκ τῆς συγκριτικῆς Ἀνατομίας γνωρίζομεν ὅτι ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς οὐδὲν παρεμφερὲς ἔχει πρὸς τὸν τοῦ σαρκοβόρου ζώου, ἔχει δὲ τὰ πάντα παρεμφερῆ πρὸς τὸν τοῦ καρποφάγου. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ ἐνστικτον τοῦτο, ἀλλὰ ἐσοφίσθη τὴν μαγειρικὴν διὰ νὰ συγκαλύψῃ καὶ κατακρύψῃ πᾶσαν ὑπευθύμισιν ὅτι τρώγει κρέας παρὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ὡς ὁ Πλούταρχος λέγει "Εἰ λέγεις πεφυκέναι σεαυτὸν ἐπὶ τοιαύτην ἐδωδῆν, δ βούλει φαγεῖν πρῶτος αὐτὸς ἀπόκτεινον· ἀλλ' αὐτὸς διὰ σεαυτοῦ, μὴ χρησάμενος κοπίδι, μηδὲ τυσαίῳ τινι, μηδὲ πελέκει, ἀλλὰ ὡς λύκοι καὶ ἄρκτοι καὶ λέοντες αὐτοὶ ὡς ἐσθίουσι φονεύουσιν, ἀνελε δῆγματι βούν· ἢ στόματι οὖν ἄρνα, ἢ λαγῶν διάρρηξον, καὶ φάγε προσπεσῶν ἔτι ζώντος ὡς ἐκείνα." Ὁ οὐραγκουτάγκος καθ' ὅλα ὁμοιάζει τὸν ἄνθρωπον ὡς πρὸς τὴν τάξιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀδόντων του, εἶνε δὲ αὐστηρῶς καρποφάγος. Ἐπίσης ὁ στόμαχος τοῦ οὐραγκουτάγκου εἶπερ τινος καὶ ἄλλου ζώου ὁμοιάζει τὸν τοῦ ἀνθρώπου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι πολλοὶ ἀδυνατοῦσι νὰ κατακινήσωσι τὴν πρὸς τὸ κρέας ἀγάπην των συνεθισθέντες εἰς τὴν διεγερτικότητα αὐτοῦ ἀπὸ μακροτάτου χρόνου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ποσῶς ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς κρεοφαγίας. Ἀμνὸς συνεθίσας νὰ κρεοφαγῇ ἐπὶ ἓνα μῆνα, κατόπιον ἀρνεῖται τὴν φυσικὴν του τροφήν. Ἐπίσης καὶ ἵππος, καὶ βούς ὡς ἀποδεικνύουν τὰ γενόμενα πειράματα. Δὲν εἶνε λογικὸν νὰ κρίνωμεν ἀπὸ τὴν διαφθαρεῖσαν κατάστασιν τῆς ὀρέξεως, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἀνόθευτον ὀρμέμφυτον. Γνωρίζομεν ὅτι τὰ μικρὰ πάντοτε ἀποστρέφονται τὸ κρέας μέχρις οὗ ἡ ἀμάθεια τῶν γονέων των διαφθείρῃ τὴν ὀρεξίν των. Ἡ ἀπλοποίησις τῆς

διαίτης διὰ τῆς καταργήσεως τῆς κρεοφαγίας πατάσσει αὐτὴν τὴν ρίζαν τῶν ἀνθρωπίνων δεινῶν καὶ εἶνε πείραμα ὅπερ ἠδύνατο ἐν ἔθνος νὰ ἐνεργήσῃ καὶ νὰ καταστῇ ἀθάνατον καὶ ὄλβιον. Διότι δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ κρεοφαγία πληροῖ τὸ αἷμα μὲ νοσογόνα σπέρματα ὑπονομεύοντα ὄχι μόνον τὴν υἰγιάν τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἤθους καὶ τῶν φρενῶν. Ἀληθῶς ἡ παραφροσύνη εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν νόσος τοῦ κρεοφάγου, μὴ λησμονώμεν δὲ ὅτι πᾶν ἐγκλημα πᾶσα ἀθέμιτος δρᾶσις, πᾶσα κακουργία εἶνε παραφροσύνη, διότι οὐδεὶς ἔχων υἰγιεῖς φρένας ἐν υἰγιῇ σώματι ἀποφασίζει ποτὲ νὰ προβῇ εἰς ἐγκλημα. Ἐν ὀνόματι παντός ὅτι ἱερὸν ἐνέχουσιν αἱ ἐλπίδες μας καὶ οἱ πόθοι μας ἐξορκίζω τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος νὰ προβῶσιν εἰς τὸ πείραμα τῆς φυτοφαγίας ἐπὶ ἕξ μῆνας. Οἱ χυδαῖοι ἀγαπῶσι μᾶλλον τὴν ἀπόλαυσιν παρὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀλλὰ πέπεισμαι ὅτι ἐὰν οἱ ἄλλοι εἰς οὖς ποιούμεαι ἐκκλησῶν ἀποδείξωσι διὰ τοῦ ἑξαμήνου αὐτῶν πειράματος τὰ μεγάλα πλεονεκτήματα τῆς ἀναιμάκτου διαίτης, οἱ χυδαιότατοι τῶν ἀνθρώπων θὰ αἰσθανθῶσι πόσον εἶνε ἡ γαλήνη καὶ ἡ μακροβιότης προτιμωτέρα τῆς ἐκ τῶν ἀσθενειῶν ὀδύνης καὶ βραχυβιότητος. Στατιστικαὶ καὶ πειράματα ἀπέδειξαν ἤδη πλέον ἢ ἅπαξ ὅτι οὐδεὶς ποτε ἀπέθανε συνεπείᾳ ἐγκαταλείψεως τοῦ κρέατος, ἔχομεν δὲ πλείστα παραδείγματα θανάτων ἐπενεχθέντων ὑπὸ τῆς κρεοφαγίας. Δύο οἰκογένειαι γνωσταί μου, ἡ τοῦ ἱατροῦ Λάμπε, καὶ ἡ τοῦ κ. Νεύτωνος πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν ἐγκατέλειψαν τὸ κρέας, καὶ ἐκ τῶν δεκαεπτὰ προσώπων ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἀφοτέρας οὔτε κἂν εἰς ἕκτοτε ἀπέθανεν οὐδὲ ποσῶς ἠσθένησε. Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καθ' ἣν ὁ κόσμος θὰ πεισθῇ ὅτι τὸ κρέας ὅπως καὶ τὸ οἶνον πνευμα εἶνε βραδὺ δηλητήριον. Οἶα μορῖα τὴν σήμερον! Αἱ παραγωγικώταται γαῖαι τοῦ κατοικησίου πλανήτου μας εἶνε ἀφιερωμέναι εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν ζώων χάριν βρώσεως τῶν πτωμάτων των! Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ μορῖα αὕτη εἶνε ἡ πηγὴ τῶν πλείστων ἀσθενειῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἕνεκα αὐτῆς σπαταλῶμενος πλοῦτος εἶνε ἀπλούστατα ἀνυπολόγιστος. Ἐπειτα δὲν εἶνε φρικῶδες ὅτι δυνατὰ ἐπιδεκτικὰ τῶν εὐγενεστάτων καὶ θαυμασιωτάτων ἐνθουσιασμῶν καὶ συμπαθειῶν ὡς τὰ ἀνθρώπινα, νὰ ἀρύωνται τέρψιν οἰανδήποτε ἐκ τῶν ὀδυνῶν, λυγμῶν καὶ ἐσχάτων σπασμῶν τοῦ θνήσκοντος ἀτυχοῦς ζώου; Πολυτιμώταται ὑπάρξεις δάμνυνται καθ' ἐκάστην ὑπὸ τὸ δηλητήριον τῆς κρεοφαγικῆς διαίτης καὶ σβέννυνται ὑπὸ νοσημάτων καθ' ὧν ἡ ἱατρικὴ οὐδὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄπερ ὅμως θ' ἀπεσόβει ἡ ἀπὸ τοῦ κρέατος ἀποχή." Πάντα τὰ ποήματα τοῦ Σέλλεϋ εἶνε ἀριστουργήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ πεζὰ ἔργα αὐτοῦ εἶνε ἀθάνατα διὰ τε τὸ ὕφος καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν. Τὰ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς ποιήσεως καὶ

φιλοσοφίας αὐτοῦ γραφέντα ἀποτελοῦσι βιβλιοθήκας ὄλας. Ἐταιρίαι πρὸς ἔρευναν τῶν ἐννοιῶν του, σύλλογοι, κινήματα πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ χαρακτήρος, δὲν ἔπαυσαν ἀπὸ τοῦ νὰ προκύπτωσιν ἕκτοτε ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τῶν λόγων του. Ἡ ἔτι καὶ νῦν ὑφισταμένη καὶ ἀκμάζουσα φυτοφαγικὴ Ἐταιρία, ἰδρύθη εἰκοσαετίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σέλλεϋ, οὐκ ὀλίγαι δὲ ἀδελφότητες καὶ σοσιαλιστικὰ σωματεῖα ζωογονοῦνται ἀπὸ τὸ πνεῦμα του. Ἡ φήμη του ὡς ποιητοῦ δὲν ἔφθασεν ἀκόμη εἰς τὸ ζενίθ, αὐξάνει δὲ καθ' ἡμέραν. Ἡ τάσις τῆς μούσης του εἶνε νὰ ἐξιδανικεῖ τὰ ὕλικά, νὰ συνδυάζῃ τὸ ἀπόλυτον ἀγαθὸν μὲ τὰς καθημερινὰς ἡμῶν συμπαθείας. Περαιῶν τὸ ἄρθρον παραλαμβάνων τὴν ἐξῆς περικοπὴν ἐκ τῆς προμνημονευθείσης μελέτης ἐν τῷ "Παρνασσῶ" τοῦ Μαΐου καὶ Ἰουνίου 1892.

"Ἐξαλλος—ἀφηγοῦνται οἱ βιογράφοι του— ἐγένετο ὁ Σέλλεϋ ἐξ ἀγανακτήσεως ὡσάκις ἔβλεπεν ἐπιφερόμενον ἄλγος ὑπὸ ἀνθρώπου κατ' ἀνθρώπου, ἢ κατὰ ζώων. Περὶ τὴν πρὸς τὰ ζῶα στοργὴν του ἰδίως στρέφονται ποικιλώτατα ἀνέκδοτα καὶ τὸ αἰσθημὰ του τοῦτο, ὡς εἶπον ἤδη, ἦτο τὸ κυρίως πείσαν αὐτὸν περὶ τοῦ ἀπανθρώπου τῆς σαρκοφαγίας. Οὐαὶ ἐκείνῳ, ὅστις φερόμενος σκληρῶς πρὸς ἄνθρωπον ἢ ζῶον, ἐτύγχανε νὰ θεαθῇ ὑπὸ τοῦ Σέλλεϋ! Ὅχι μόνον κατελαμβάνετο ὑπὸ τρόμου ἐκ τῆς ὀργῆς τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ καὶ μετετρέπετο ἐφεξῆς εἰς φιλόανθρωπον. Ἐν Ἰταλίᾳ ποτὲ ἡ σύζυγός του κατεπλάγη δεχθεῖσα αὐτὸν οἶκοι ἀνυπόδητον, ἀσκεπῆ καὶ ἀνευ ἐπενδύτου. Τὰ εἶχε δώσει εἰς πένητας. Ἄλλοτε ἐξελθὼν εἰς ἀναζήτησιν ἀμάξης, ἐπέστρεψε τετράκις οἶκαδε ἵνα λάβῃ χρήματα, διότι ὅσα εἶχεν ἔδιδεν ἐκάστοτε καθ' ὁδόν. Εὐρῶν ποτε γυναῖκα ἀθλίαν καὶ νοσοῦσαν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ μὴ δυνηθεῖς ἄλλως νὰ τὴν βοηθήσῃ, τὴν ἐκόμισεν οἶκαδε φέρων αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων. Ἡ ψυχικὴ μελωδία του ἐπίσης ἦτο ἡ πηγὴ τῆς ἀποστροφῆς αὐτοῦ πρὸς τὰς ἀσχημίας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος. Ἡ πρὸς τὰ πολιτικὰ ἄρθρα τῶν ἐφημερίδων ἀπέχθεια αὐτοῦ εἶνε οὐκ ὀλίγον θυμηδής. Τὰς περὶ πολιτικῆς συνδιαλέξεις ἐν γένει ἐμυσάττετο. Ἐπισκεφθεὶς ποτε τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων μετὰ τοῦ πατρός του γράφει κατόπιν "Οἶαι μορφαί! οἶα ἔκφρασις! Ἴί ἄθλια ὄντα εἶνε αὐτοὶ οἱ πολιτικοί!" Ὁ Χάινεθ' ἀπεκάλει τὴν Βουλὴν ménagerie. Οὐδέποτε σχεδὸν ὄφθη ὁ Σέλλεϋ ἀναγινώσκων ἐφημερίδα. Εἰς τῶν βιογράφων του λέγει ὅτι ρίψας βλέμμα κατὰ τύχην ἐπὶ πολιτικοῦ ἄρθρου ἐφημερίδος, ἠγέρθη αὐθωρεῖ ἐν νευρικῇ ταραχῇ καὶ καλύψας τὸ πρόσωπον, καταπόρφυρον γενόμενος, ἐβάδισε σπασμοδικῶς διὰ μέσου τῆς αἰθούσης, ψιθυρίζων διακεκομμένας λέξεις καὶ ἐξιστάμενος ἐπὶ τῇ ἀειλικρινείᾳ καὶ τῇ κακῇ πίστει τοῦ γένους τῶν πολιτευομένων. Τὸ ἀγγλικὸν σύνταγμα ἐθεώρει ὡς μηδέν. Ὡς τί θὰ ἐθεώρει ἀρὰ γε τὸ ἐλληνικόν!

Ὁ πρὸς τὴν πραγματικὴν ἐλευθερίαν ἔρως τοῦ ἦτο ἀκατάβλητος καὶ ἡ ἀπόλυτος αὐτοῦ ἀνοχὴ πᾶσης οἰασδήποτε γνώμης καὶ πίστεως ἐγένετο ἐν αὐτῷ ἰσχυρὸν μῖσος κατὰ παντὸς εἶδους καταδιώξεως, εἴτε ἰδιωτικῆς εἴτε δημοσίας. Ἀλλὰ συνελάμβανε αἰφνυδίως ἰσχυροτάτας ἀντιπαθείας καὶ συμπαθείας πρὸς πρόσωπα, ἀνευ λόγου. Μεταξὺ τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτῶν ἐνίοτε ἦτο τις ἄφ' οὗ πάντοτε προσεπάθει ν' ἀπομακρύνεται. Ἡμέραν τινα τὸν διακρίνει καθ' ὁδὸν ἐρχόμενον ἐξ ἀποστάσεως. Αἰφνης πηδᾷ ἐν τῇ παρακειμένῃ αὐλῇ καὶ ρίπτεται πρηνὴς ἐντὸς χάνδακος. Αἰ ἐκεῖ που ἐγγὺς θερίζουσαι γυναῖκες ἔδραμον πρὸς αὐτόν. "Φύγετε φύγετε—ἐφώνησεν ἐκεῖνος—δὲν βλέπετε ἐκεῖ κίττω; ἔρχεται ὁ εἰσπράκτωρ τοῦ δημοσίου." Καὶ οὕτω τὸν ἀφήκαν φυγοῦσαι. Ἦτο ὁμως λίαν πιστὸς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Γκαίτε ὅτι "ἐὰν λαμβάνωμεν τοὺς ἀνθρώπους ἀπλῶς οἷοι εἰσὶ, τοὺς καθιστῶμεν χειροτέρους· ἐὰν φερώμεθα πρὸς αὐτοὺς ὡσανεὶ ἦσαν οἷοι ἔπρεπε νὰ ὦσι, τοὺς καθιστῶμεν κρείσσονας."—Ἡ πίστις τοῦ Σέλλεϋ ἦτο ὅτι ὑπάρχει παγκόσμιος Νους, ὅτι ὁ ἀτομικὸς νοῦς ἀποτελεῖ μέρος τοῦ παγκοσμίου. Ὁ παγκόσμιος Νους ἀντιλαμβάνεται τοῦ ὑλικοῦ Σύμπαντος καὶ ἐπειδὴ τὸ ὑλικὸν Σύμπαν εἶνε αἰώνιον, ἄρα καὶ ὁ ἀντιλαμβανόμενος αὐτοῦ Νους εἶνε αἰώνιος. Ὁ ἀτομικὸς νοῦς καθίσταται ἀθάνατος, ἐφ' ὅσον κατορθοῖ νὰ μορφώσῃ καθολικὴν ἀντίληψιν τοῦ Σύμπαντος. Ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῆς ἀντιλήψεως στενοῦται, ἄγει εἰς τὸν θάνατον τῆς ψυχῆς, τουτέστιν εἰς τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ ἀτομικοῦ νοῦ. Ἡ ἐπέκεινα τοῦ τάφου Ζωὴ εἶνε κληρονομία παντὸς δυναμένου νὰ σκέπτηται μὲ εὐρύτητα, καὶ ὅσω μείζων ἢ εὐρύτης, τόσω μακροτέρα ἢ Ζωὴ. Ἡ ἀπείρως εὐρεία διάνοια συνεπάγεται τὴν αἰώνιον Ζωὴν τῆς ἀτομικότητος. Ὡς παράγοντας τῆς διανοητικῆς εὐρύτητος ἐθεώρει τὴν καθολικὴν στοργὴν καὶ τὴν ἀπόλυτον εἰλικρίνειαν. Τὸ τελειοποιήσιμον τοῦ ἀνθρώπου (perfectibility of man) εἶνε ἰδίως ἡ ἀρχὴ μεθ' ἧς θὰ ταυτίζεται πάντοτε τὸ ὄνομα τοῦ Shelley—ἀρχὴ ἧτις ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς συγχρόνου φιλοσοφίας."

Ὅσοι περισσότερον ἐρευνῶμεν τόσοι περισσότερον ἀξάνει ἡ περὶ καλλονῆς τοῦ κόσμου συναίσθησις μας, ἐννοῶ τοῦ ὑλικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ ἐτι μᾶλλον θὰ γεννηθῇ ἐν ἡμῖν ἡ συναίσθησις τῆς καλλονῆς τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, εἰάν εὐρωμεν τὴν ἀληθῆ ἀποψιν τῆς ἐρένης μας. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι ἡ καλλονὴ περιορίζεται μόνον εἰς τὸν ὑλικὸν κόσμον, δίκην χλαμύδος, καὶ ὅτι ὁ ἠθικὸς κόσμος εἶνε πλάνη. Ἐπιστημονικώτερον καὶ ὀρθότερον εἶνε νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἔξοχος καὶ γαυτεύουσα καλλονὴ τοῦ ὑλικοῦ κόσμου εἶνε ἀμυδρὰ ἀντανάκλασις τῆς πανπεριτάτης ἐκείνης καλλονῆς ἧτις βασιλεύει ἐνδοῦ, καὶ αὕτη εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς παγκοσμίου Ζωῆς.—Πλάτων.

Πολὺ μικρὰ ἰκανότης απαιτεῖται διὰ ν' ἀνακαλύψῃ τις τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων. Αὐτὸς δὲ εἶνε ὁ λόγος δι' ἃν ὑπάρχουν τόσοι κριτικοί.—Ο. Χόλμς.

Ὅταν ὁ καρπὸς ἐπὶ τοῦ δένδρου, ἀπαιτῶν τροφὴν λαμβάνει αὐτὴν θαυμάως ἀπὸ τὰς ρίζας, οὕτω καὶ ὁ νοῦς ἐρευνῶν δέχεται ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς ἰδιοσυστάσεως του φῶς.—*Helien Wilmans.*

Περιουσία ἄνω τῶν 100,000 δραχμῶν εἶνε ἐγκλημα.—*H. George.*

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΕΝ ΦΟΝΕΥΕΙ.

(συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 132.)

ὡγλαὰ καὶ ἔξαλλα παραδείγματα τοῦ παρελθόντος, ἔχει ἐναύσματα μοναδικὰ ὑπὸ τῆς μακραίωνος δόξης ἐκπορευόμενα. Τὸ βάρβαρον αἰεῖποτε ἐνέπνευσε φρίκην εἰς τὸν Ἕλληνα, καὶ ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν τὴν αὐτὴν φρίκην ὅλοι ἵνα βαδίσωμεν γοργῶς πρὸς τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ. Μὲ βασιλέα ἥρωα καὶ φιλόσοφον ὡς τὸν Γεώργιον Α' καὶ μὲ πίστιν εἰς τοὺς νόμους τοῦ βίου, τὸ μεγαλεῖον ἔσται ἐν προσεχεί μέρλλοντι τὸ ἀδιαφιλονίκητον γέρας ἡμῶν. Πάντα τὰ λοιπὰ, γεωγραφικὴ ἐνότης, ἐθνικὴ ἄμυνα, θάλλον ἐμπόριον, πάντα ταῦτα προστεθήσεται ἡμῖν. Ἐνός ἐστι χρεία—ἀνθρωπισμοῦ. Θὰ ἦτο ὡραῖον θέαμα μία ἑκατοντὰς ἑλληνικῶν θωρηκτῶν, ἀλλὰ ὑπείρως ὡραιότερον θὰ ἦτο μία ἑκατοντὰς ἑλληνικῶν ψυχῶν. Μία ἐκάστη αὐτῶν θὰ ἐνεῖχε τὰ σπέρματα ἀηττήτων στόλων. Οἱ στόλοι καὶ οἱ στρατοὶ εἶνε ἀθύρματα εὐεπίτευκτα ἄπαξ ὁ ἐθνικὸς χαρακτήρ ἐξίκετο εἰς τὸ προσῆκον ὕψος καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐφάνη πιστὸν εἰς τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα ἰδεώδη ἄπερ εἶμαρτο τὸ πάλαι νὰ διατρανώσῃ εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, καὶ ἄπερ σήμερον ῥυθμίζουσι τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι τῶν ἐκλεκτοτέρων διανοιῶν ἀνὰ πάντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον. Ταῦτα δὲν τὰ συνετέλεσαν ἑλληνικοὶ στόλοι καὶ ἑλληνικοὶ στρατοί, ἀλλὰ ἑλληνικαὶ ψυχαί. Διὰ τοῦτο ἡ ΕΡΕΥΝΑ ποθεῖ πρωτίστως ναυπήγησιν ἑλληνικῶν ψυχῶν, ποθεῖ ἀναβιώσιν τῶν φιλοσοφικῶν ἐκείνων πεποιθήσεων αἵτινες ἐκπορευόμεναι ὑπὸ ἀρχαίων πηγῶν διαλευκαίνονται διηνεκῶς ὑπὸ συγχρόνων ἐρευνῶν. Ἄνευ τούτων ἡ ἐθνικὴ ἐνότης ἔσται ἐθνικὴ συμφορὰ· τούτων ὁμως προκαθορουμένων ἡ ἐθνικὴ ἐνότης τῶν ἑλλήνων ἔσται ἡ δόξα τοῦ κόσμου. Ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γεωργίου ἔχομεν ἕνα ἀνεκτίμητον ἐθνικὸν θησαυρὸν, καὶ ἡ ἀφοσίωσις μας εἰς αὐτὸν ὑφ' οὗς ὄρους καὶ ὑφ' ἃς ἐμπνεύσει ἀνάσσει, εἶνε ἐθνικὸν καθήκον. Ἐὰν οἱ διῶδοχοι αὐτοῦ εἶνε ὡς αὐτός, οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει κωλύων ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀνυψώσεως καὶ μεταμορφώσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν χαρακτήρος χαλιναγωγούντες τοὺς πολιτευομένους διὰ τῆς αὐξούσης ἡμῶν συνέσεως. Ἀνωτέρω παρέπεμψα εἰς τὸ ἄρθρον τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ τὸ δημοσιευθὲν ἐν τῷ τεύχει τοῦ Ἰανουαρίου 1904 "Ὁ Ἴζρας πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Εἶνε τὸ ἄρθρον τῆς κλεινῆς ἀγγλίδος Λαίδης Φλωρεντίας Δίξη, πρό τωνων μηνῶν ἀποθανούσης δυστυχῶς. Εἶνε ἡ ἔκκλησις ἐνθουσιώδους ψυχῆς φιλέλληνας καὶ φιλοσόφου καὶ ἐλαύνομαι ὑπὸ τῆς ἡχῆς τῶν ἀλησμουήτων λόγων της νὰ τερματίσω τὸ παρὸν ἄρθρον διὰ τῶν χαρακτηριστικωτέρων φράσεων τῆς ἐκκλήσεως ἐκείνης. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ

Ὁλύμπου ὁ Ἴζρας, ὁ σκώπτος εὐπατρίδης, ὡς ποιητικῶς παρουσιάζει ἑαυτὴν ἢ Φλωρεντία ὀμιλοῦσα πρὸς τὸ γένος μας, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Ὁλύμπου ἔνθα ἀνέβη τῷ 1877, ἀναφωνεῖ πρὸς τὴν Ἑλλάδα:—

Ἄνστα ἐκ τῆς νάρκης τῆς τόσῃ παγερᾶς
καὶ μέμνησο τίς εἶσαι—Ἀθάνατος Ἑλλάς.

Τοὺς ἰδίους στίχους τούτους θέτει ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκκλήσεώς της, τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῇ ΕΡΕΥΝῃ· ἐκκλήσεως ἦν πᾶς Ἕλλην ἔδει ν' ἀναγινώσκη ἅπαξ τῆς ἡμέρας. "Εἶσαι, λέγει, Σὺ ἢ Ἑλλάς ἢ βαδίζουσα κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῆς παρωχημένης δουλείας πρὸς τοὺς ὀρίζοντας τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας, ἢ εἶσαι ἢ Ἑλλάς τῶν πολιτικῶν φατριῶν καὶ τῶν ἐπιτηδείων βαδίζουσα κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν ἀφάνειαν—ἀφάνειαν ἣτις διὰ τὸ δουλοπαροικικὸν τοῦ χαρακτήρος της ἔσται ἔτι χείρων τῆς φήμης ἣν ἔχαιρες ὡς δούλη τοῦ Τούρκου—ἀφάνειαν ἣτις ἄγει εἰς τὴν ἐκμηδένισιν; Ἄνστα! Ἑλλάς ἀνάστα! Εἰς Σὲ καὶ μόνην ἀποκεῖται νὰ καταστής ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρὸν ἐν ζώσαις ἰδέαις καθηγετοῦν τὸν νοῦν τοῦ κόσμου πρὸς ὑψηλότερόν τι καὶ εὐγενέστερον ἰδεῶδες δικαιοσύνης, ἀληθείας καὶ μεγαλείου. . . . Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦν ἀποτελεῖ ὁ λαὸς της, ἐφ' ὅσον ἢ Ἑλλάς καὶ ὁ λαὸς της ἀρνεῖται νὰ ἄγεται καὶ νὰ φέρεται ὑπὸ τῶν φατριῶν καὶ τῶν πολιτευομένων, ἀπειρίζω ὡς εἰς χώραν καὶ φυλὴν ἐν ἣ κείνται τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναγενέσεως σφάλλοντος καὶ οἰκτρῶς παραπλανωμένου κόσμου. . . . Ἐν παμμέγιστον, ὑπερτάτης σπουδαιότητος ζήτημα ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσδοκωμένην μεταμόρφωσιν τῆς κοινωνίας ὀρθοῦται γυγνῆτιον ἐν ταῖς διαστάσεσιν αὐτοῦ καὶ δέον νὰ τὸ ἀντιμετωπίσωμεν, εἶνε δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο ἢ βελτίωσις τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτήρος. . . . Διατί τάχα ἢ Ἑλλάς, ἣς αἱ παραδόσεις τοῦ παρελθόντος εἰσὶ τόσῃ ὑψηλαὶ νὰ μὴ προεξάρξῃ ἅπαξ ἔτι ἐν τῇ διευθύνσει τῶν τυχῶν τοῦ κόσμου; Ὅ,τι ἀπλῶς ἀπαιτεῖται ὅπως συμβῆ τοῦτο εἶνε ὑπερτέρα θέλησις—ὑπέρτερος στοχασμὸς καὶ ὑπερτέρα δρᾶσις. Φυλὴ μὲ φυσικὰ χαρίσματα, καὶ ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της ποιήτρια καὶ ἀνθρωπιστικῆ ἔπρεπε νὰ ὑψώσῃ μετάρδην τὴν σημαίαν τῶν προοδευτικῶν ἰδεῶν, τὴν σημαίαν τῆς ὑπερτέρας ἐμπνεύσεως καὶ τῆς εὐγενοῦς προσπαθείας. Ἡ σύγχρονος λογογραφία τῆς Ἑλλάδος προδίδει τὸν ἔμφυτον πόθον τοῦ ἔθνους νὰ καταστή ἁληθῶς ἐλεύθερον τὴν τε σκέψιν καὶ τὴν διοίκησιν. Τίς ἐφίεται νὰ ἀναπτύξῃ τὸν ἔκλαμπρον αὐτὸν πόθον καὶ νὰ λυτρώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς ψυχοφθόρου ἀγκάλης τῶν φατριῶν καὶ τῆς ἀγυρτείας τῶν πολιτευομένων; . . . Ὁ μόνος ἀληθῆς ἀναξ εἶνε ὁ δυνάμενος νὰ διαλογίζεται καὶ ὀδηγῇ, ὅσῃ δὲ ὑπέρτεροι καὶ ὑψηλότεροι οἱ διαλογισμοὶ τοῦ τόσῃ μεγαλητέρα εἶνε ἢ ἀγαθοποιὸς αὐτοῦ δύναμις. Ὁ πολιτευτῆς ὅστις εἶνε ἰκανῶς νὰ βελτιώσῃ

ἐν ἔθνος ἠθικῶς εἶνε ὁ πραγματικὸς ἀναξ αὐτοῦ. . . . Μόλις ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη παρήλθον ἀφ' ἣς ὁ Ῥήγας ἀπέθανε καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκείνο ἔτος 1798 ἐγεννᾶτο ἐν Ζακύνθῳ ὁ μεγαλόψυχος Σολωμός, ὁ γράψας τὸν ἀθάνατον ἐκείνον ὕμνον τῆς Ἑλευθερίας. Ἐδει νὰ ἠχῶσι διηνεκῶς εἰς τὰ ὦτα παντὸς Ἕλληνος, καὶ νὰ εἰσδύωσιν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας τοῦ συνταράσσοντες τὴν ψυχὴν του ἐν τοῖς ἐγκάτοις καὶ διακεντῶντες αὐτὸν εἰς μεγάλθυμον καὶ ἀνθρωπιστικὴν δρᾶσιν οἱ στίχοι ἐκείνοι

Ἄφ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν ἁλλήνων τὰ ἱερά
καὶ σὰν πρῶτ' ἀνδρειωμένη, χαιρε δὲ χαιρε Λευθεριά.

. . . . Μέλλει ἢ Ἑλλάς νὰ ταχθῇ ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ τῆς προοδευτικῆς διανοήσεως τοῦ κόσμου, ἢ μέλλει νὰ διαμείνῃ ἀναβάθρα τῶν πολιτευομένων; Θὰ βαδίσῃ μὲ τὴν πρωτοπορείαν, ἢ θὰ σφηνωθῇ εἰς τὴν ὀπισθοπορείαν τῶν ἔθνων τρέχουσα μετὰ τοῦ ὄχλου καὶ χωροῦσα πρὸς ἀφευκτον τέλος ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ὀδεύοντων; Θὰ ἐγερθῇ ἅπαξ ἔτι ἀνάσσου ἐν τῇ διανοίᾳ τὸ τόσῃ ἄλλοτε περικλεῆς ἔθνος, ἢ θὰ ἀποδειχθῇ ὑποδέεστερον τῶν προσδοκιῶν μας;

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην τῆς Λαίδης Φλωρεντίας, ὁ ἄρτι ἐπισυμβὰς θάνατος αὐτῆς προσδίδει ἰδιόζοντα τόνον αἰρόμενον εἰς ἔτι μείζον ὕψος διὰ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν ἁλλήνων ἐδέχθη ἄρτι τὸν τόμον τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἐν Λονδίῳ, τὸν περιέχοντα τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν εἰκόνα τῆς μεταστάσης συνεργάτιδος ἡμῶν, τῆς μέχρι τελευταίας πνοῆς τῆς κηρυττούσης τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ. Ἐν συναφεΐᾳ πρὸς τὸ γεγονός τοῦτο ἐλάβομεν πλείστας ἐπιστολάς ἀγγλων καὶ ἁλλήνων. Μιᾶς ἐξ αὐτῶν τὸ περιεχόμενον ὡς ἀνακεφαλαιοῦν πάσας τὰς ἄλλας καὶ ὡς ἐρμηνεύον καὶ τὸ ἡμέτερον φρόνημα δέον ν' ἀναγραφῇ ἐνταῦθα. Ὁ ἐπιστέλλων ὅστις εἶνε διακεκριμένος ὁμογενῆς τοῦ Κάρδιφ γράφει: "Εἶνε λίαν εὐχάριστον ὅτι ὁ βασιλεὺς φαίνεται ἰκανὸς νὰ ἐκτιμῆσῃ τὸ ἔργον τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ. Ἀπομένει νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον αἱ πράξεις του εἰς τὸ προσεχές μέλλον θὰ δείξωσιν αὐτὸν ἐμπνεόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχῶν της. Τότε ἀληθῶς ἔσται ἄξιος τοῦ ἐγκωμίου ὅπερ τῷ ἐπλέξατε καὶ τοῦ τίτλου Ἀγαθὸς Ἀναξ ὃν τῷ ἀπενείματε."

ΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ.

Ἐφιστώμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου εἰς τὴν σελίδα III τοῦ ἐξωφύλλου ἔνθα δημοσιεύεται ἢ προκήρυξις τοῦ διαγωνίσματος τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ. Εὐελπιστοῦμεν ὅτι πολλοὶ θὰ σπεύσωσιν νὰ μετάσχωσιν αὐτοῦ, ἰδίως οἱ φίλοι καὶ ἐκτιμηταὶ τοῦ ἔργου μας. Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν διακοσίων δραχμῶν. Ἀληθῶς ἐνιοὶ ἤδη μᾶς ἔγραψαν ἀωνύμως δηλοῦντες συμμετοχὴν ἐξ αἰσθήματος μόνον ἀγάπης πρὸς τὸ θέμα, καὶ ἵνα ἔχωσιν τὴν συναίσθησιν ὅτι προάγωσιν τὸν ἀγῶνα ὃν διεξάγομεν. Τὸ ἔπαθλον τὸ θεωροῦσιν ἀπλῶς ὡς μίαν εὐάρεστον, εὐπρόσδεκτον ἐκπληξίαν.

Αρχιμανδρίται, Μαλαν-
 Παράσχη, Καλλίνικος. Βράβιος
 Λέμαν. Θάν. Κοργιαλένιος.
 Πρίγγι Νικολάσας.
 Πρέσβυς Μεταξάς.
 Πρόξενος Μάν-
 τζεστερ, Κέρδφ.
 Ν. Λαμπτελέτ.
 Bennett Burleigh
 και άλλοι φοιλλήγες.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΓΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΑΡΧΙΚΟΥΛΗΓ. [Ανατύπωση de τοδ Daily Graphic.
 Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΓΕΡΓΙΟΣ ΑΚΟΥΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ, ΕΞΗΓΟΥΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΑΥΤΗΣ, 8/21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1905.

By kind permission of The Daily Graphic.]

Ε.Υ.Δ της Κ. Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006